

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIAN INDEPENDANT • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 23 (2151)

1975 m. BIRŽELIO - JUNE 11 d.

CANADA - MONTREAL - (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

ATIDARĖ SUESO KANALĄ

Birželio 5 d. Egipto prezidentas Sadat'as, atidarė Suezą kanalą tarptautiniam susisiekimui. Atrodo, kad Egiptas tikrai karui nesiruošė ir šis jo atidarymas yra gestas taikingų intencijų parodymui.

Kanalas buvo uždarytas 1967 m., kilus karui tarp Izraelio ir Egipto. Jis buvo užmūnytas, nuskandinti keli laivai ir nemažai jame buvo arterijos sviedinių. Vakarų valstybėms padedant, Suezas kanalas tapo išvalytas ir jo 103 mylių kelias yra tinkamas plaukiojimui laivams.

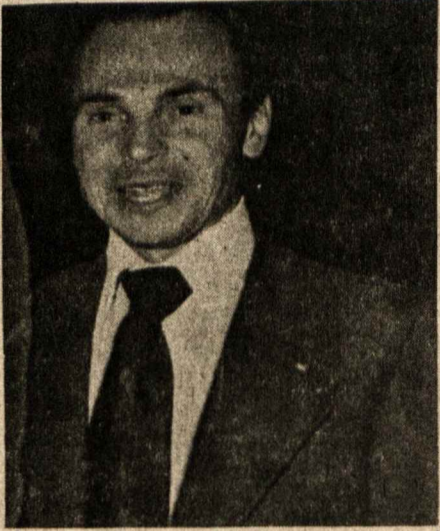
Izraelis, lyg atsakydamas į Egipto tautos motą, atitraukė iš Sinajaus pozicijų raketes ir artilerijos pabūklus. Artilerija dabar yra už 20 mylių nuo kanalo, o raketos net už virš 30 mylių.

NEW YORKAS KRIZIJE

Milijonai New York'ui pritrūko pinigų net ir miesto tarnautojams apmokėti algas. Miesto meras Abraham Beame pradėjo mažinti tarnautojų skaičių, ištaktant net policininkus ir ugniažaisius. Daugelis spėjo, kad sąryšyje su bedarbių padaugėjimu, pakilo ir ištuokų-skyrybių skaičius. Paskutinių 5 m. laikotarpyje jis pakilo iki 300%.

KALVINIMAS SUDUŽO

Darbo ministras J. Munro buvo kaltinamas už paėmimą pinigų iš unijos federalinių rinkimų metu. Pats ministras pripažinęs buvo, kad buvo gauta piniginė parama rinkimams iš unijos, bet ji sugražinta. CRMP policija betyrinėdama šį reikalą pakankamai įsitikino ir paskelbė, kad neradusi įstatymo pažeidimo. Dabar min. J. Munro patvarkė, kad būtų ištirta Seafarer's International Union vildaus veikla, o ypač jos va-

ATVYKSTA SIMAS KUDIRKA - birželio 12 d. Spaudos konferencija bus birželio 13 d. ir tos dienos vakare dalyvaus išvežtųjų paminekime prie Dominion square paminklo (ne 14 d. kaip buvo skelbta). Birželio 15 d., sekmadienį tuojau po 11 v. pamaldų, Ausros Vartų parapijos salėje jo pagerbimas.

vybės rinkimų metodas. Tad suprantama, kad dabartinė unijos vadovybei šis patvarkymas nepatinka.

NUŠAUTAS KRIMINALS POLICIJOS SERŽANTAS G. BEAUVAIS

Nesenai nušauto policininko laidotuvių metu Ville Emard, didelė dalis jo kolegų ir MUC policijos tarnautojų ne pirmą kartą išreiškė pagėdavimus, kad mirties bausmė nušovusiems policininkams einanti pareigas, būtų vykdoma.

"Jau 42 kartą Montrealo policininkai gedi savo kolegos, žuvusio einant pareigas. Paankstintas paleidimas/on parole/ yra tikras farsas. Daugiau kaip pusė nusikaltimų, kasmet papildomų, yra atliekami kaip tik tu kriminalistų, paankstintai išleisti"- pareiškė MUC kapelionas.

Nušautojo brolis, taip pat det. policininkas, klausia kodėl policininkas turi rūpintis visuomenės saugumu, jei visuomenė neranda reikalo apsaugoti policininką?

BENDRUOMENYBĖS

Kanados lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavimo rekomendacijos:

Suvažiavimas kreipiasi į Lietuvos valdžią ir Lietuvos kultūros darbuotojus, prašydamas turėti metinius ir tolimesnės perspektyvos kon-

krečios kultūrinės veiklos planus pagal žemiau pateiktą rekomendaciją ir nedelsiant perėti prie jų planų vykdymo.

1. Konstatuojant, kad viena iš pagrindinių kliūčių jaunimui įsijungti į konkretų lietuvišką kultūros darbą yra per mažas lietuvių kalbos mokėjimas žodžiu ir raštu, siūlome:

a/ kreipti ypatingą dėmesį į lietuvių kalbos naudojimą mūsų šeimose, dedant visas pastangas, kad visi lietuviai vaikai kalbėtų lietuviškai,

b/ galimai daugiau išplėsti lietuviškos švietimo jaunimo tarpe, aprūpinant apylinkes tinkamomis mokymo priemonėmis,

c/ lietuviškos mokyklose sustiprinti dalykiškumą, daugiau dėmesio kreipiant į valdymo meną ir supažindinimą su lietuviškąja dramaturgija,

d/ mažesnėse kolonijose, kuriose liet. mokyklų nėra arba jos silpnai veikia, steigti dramų būrelius, kurie bent dalinai padėtų išlaikyti gyvą lietuviškąją žodį.

2. Daugumas suvažiavimo dalyvių principiniai pasisakė, kad okupuotos Lietuvos kūryba galima būtų naudotis, padarant atitinkamą atranką ir tuo išvengiant pasitaikanti propagandinio elemento.

3. Pradėti spręsti mišrių šeimų lietuviškumo problemą, sudarant galimybes ne lietuviškajai šeimai pusel išmokyti lietuvių kalbos, kartu pereinant prie modernių metodų mokant mūsų kalbos

nėtomis taut. šokių priemonėmis išleisti.

13. Suvažiavimas dėkoja KLB Kultūros Tarybai už šio suvažiavimo organizavimą ir prašo panašius suvažiavimus rengti ateityje.

ŠAULIŲ SAJUNGOS STOVYKLA

Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje kultūrinė stovykla su įvairia programa įvyksta šiais metais pirmą kartą Kanadoje. Sąjungos kultūros vadovo Alf. Mikulskio pavesta, paruošiamuosius darbus atlieka Vl. Pūtvio šaulių kuopos valdyba Toronte su kuopos pirm. St. Jokubaičiu, kuris bus stovyklos vadovas. Šiuo metu ruošama stovyklos programa ir sudaromas stovyklos personalo sąstatas.

Stovykla ruošama gražioje T. Pranciškonų vasarvietėje Naujoje Wasagoje. Stovyklavietė yra labai gerai įrengta ir gali talpinti iki 150 stovyklautojų, turi didžiulę salę, patalpas poilsui, tris cementuotas aikštes sportui ir randasi 25 akryzai, apaugusiamė medžiais ir nuošaliai nuo viso triukšmo, bet tik kelios minutės nuo gražaus Georgian Bay paplūdimio, kur maudymosi vieta savo grožiu ir švelniu smėliu prilygsta lietuviškajai Palangai. Šauliai ir šaulės iš didžiosios Amerikos ir plačios Kanados yra kviečiami stovykloje dalyvauti ir galima drąsiai tvirtinti, kad atvykusiųjų tikrai nesigailės ilgos kelionės, o ras tikrą šaulišką nuotaiką, šviežią ir sveiką orą, ramų poilsį, gerą maistą, lietuviškai gamintą š. St. Petkevičienės ir jos talkininkių. Bus įvairi programa: paskaitos, šauliškasis laisvalaikis, banketas, meninis pastudymas, šokiai, šaudymo varžybos ir kitos pilnos staigmenų programos. Stovykloje dalyvauti galės ir šaulių bičiuliai - draugai. Smulkesnė stovyklos programa ir su nurodymais kaip jai atvykti bus paskelbta vėliau. Stovykla prasidės liepos 3 d. ketvirtadienį ir baigsis liepos 6 d., sekmadienį po pietų.

Atvykimas mašinomis į minėtą stovyklą yra labai patogus, nes visą laiką važiuojama keturių - šešių linijų ekspresway, tik paskutinės 25 myles geru dviejų linijų plentu.

Tad iki pasimatymo smėlietoje ir saulėtoje Naujoje Wasagoje!

Stovyklos informacija TAUTINIŲ ŠOKIŲ KURSŲ

Šiais metais, rugpjūčio 17-24 dienomis, Dainavoje, 15100 Austin Rd., MANCHESTER, Mich. 48158 USA, įvyks tautinių šokių mokytojams bei vadovams kursai. Bus mokomi V-tos tautinių šokių šventės repertuaro šokiai. Dėstytojais sutiko

• SKUBIAI IEŠKOKITE savo kuprines, miegmaišius ir uniformas! Montrealo skautų-čių stovykla artėja - nuo liepos mėn. 26 d. iki rugpjūčio mėn. 10 d.

Pereitais metais stovyklavo virš 70 stovyklautojų NESUMAŽINKIME skaičiaus ir susitikime visi BALTJOS stovyklavietėje!!!

Registracija ir informacija: Elė Jurgutienė: 626-7499, Romas Otto: 365-1778

RENKIME LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ!

— NL bendrovės valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už \$5.00 pirnuosius po užsakymo metus naujiems skaitytojams.

Lietuvos valstybinės konservatorijos liaudies instrumentų ansamblis "Sutartinė", kuris prieš 7 metus buvo atvykęs į Montrealį ir davė koncertą lietuviams.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuanian Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

Praeitį tebėra gyva

VEŽA, VEŽA... SIBIRAN VEŽA!

1941 m. birželio išvežimų grūdo virš 40.000 vyrų, moterų, vaikų, senukų, lietuviams tebestovėjus aktyviai. "Veža, veža, rusai lietuvius Sibiran veža", skambėjo po visus Lietuvos kampeles. "Kas, kur, kodėl, už ką? Gal ir mane ar tik jus?"

Auštant birželio 14 d. rytui daugybė SSSR valstybės sunkvežimčių su VKVD vadais ir kareiviais pasiekė klevieną Lietuvos vietovę, kalną, miestelį, vienkiemį, miestą, lydimi vietinių komunistų daugiausia žydų, ir tu pačių brolių - lietuvių. Jie visi slapta sudarė vežimų sąrašus, juos išdavė Maskvai ir padėjo susodinti į sunkvežimčius išvežimui į Sibirą kaip "laudes priešus". Daugiausia NKVD kareiviai dėvėjo kepurės viršuje su ragelais. Buvo daug mongoliško veido išraiškos, todėl atrodė, kad užplūdo Lietuvą velniukai su ragais. Jie grūdo nekaltus lietuvius į sunkvežimčius, vežė į geležinkelų stotis, kur buvo paruošti gyvuliniai vagonai. Taip per kelias dienas ir naktis NKVD pareigūnai su-

grūdo virš 40.000 vyrų, moterų, vaikų, senukų, lietuviams tebestovėjus aktyviai. "Veža, veža, rusai lietuvius Sibiran veža", skambėjo po visus Lietuvos kampeles. "Kas, kur, kodėl, už ką? Gal ir mane ar tik jus?"

Ir vežė juos tūkstančius mylių, už Uralo į Sibiro miškus, sunkiems darbams ir mirčiai. Kalniai mirė vagonuose be maisto ir vandens. Juos išmesdavo pakeliui ir palaidavo svertimo laukuose, miškuose... be pėdsako. Nuvežti Sibiran, SSSR šiaurės žiaurais klimato vietovėse išmesti buvo kaip gyvuliai. Jie miegojo ant žemės miške kol patys pasistatė būdas, barakus.

Lietuviai ir kitų tautų latviai, estai, ukrainai, gudai, lenkai, vokiečiai ir kiti dirbo vergų darbus miškuose, laukuose, anglų kasyklose, fabrickuose be maisto, žmoniško guolio. Todėl netrukus virš 50% išmirė nuo kančių, bado ir kitoklių kankinimų.

Tad ne be reikalo Lietuvos žemė ir dangus permirko ašaromis ir krauju lietuvių išvežimų dienose.

J. V. K.

HEROJŲ MIRTIS

Kur jūs mano tautiečiai, išmėtyti ir išdraskyti! Žalzdota širdim prisimenu jus. Jus kurie pasiryžote apginti savo tėvynę Lietuvą, jus kurie pasilaukote mirčiai, jus mano tautiečiai. Iš Kauno, Telšių, Praviniškių, ir kitų Lietuvos apylinkių savo krauju apalstyta gyvenimą Alkātėse ir kalėjimuose, Rankom aplėbė žemę, Krūtinėm prie šalto akmens, išmėtyti, išdraskyti, suplėšytom Ir žaizdotom širdim. Jūs mano tautiečiai - Ką aš galiu jums, kokį žodį, Kas surinks jūsų kaulus, Pelenus, širdgėlą, skausmą, ašaras. Aš tikrai galiu papasakoti jūsų

Mirtį gyvenantiems laisvėje, Ir skausmą jūsų rankioju žaizdotą Širdim savo tautiečių prisiminimą. Glostydamą jaunystės veidus, Prisimindamą herojus. Aš nešaukiu - jūsų balsas šaukia Jūsų kaulai šaukia pasauliui, Ateinančiom ir gyvenančiom kartom, Jūsų pelenai degs per amžius kaip simbolis. Jūsų bevardžiai vardai, jūsų nematomi žygiai, nežinomi, nerašyti, neišvardinti, Apsnigti sniego ir užgulti akmenų... Ir jūs melleji tautiečiai laisvėje gyvenantieji, Skelbkite visam pasauliui Lietuvos laisvės troškimą. Akt. A. Palkotaitė -Klauskienė

PANORAMA

Stalinai ir Ribentropas po pasirašymo sutarties.

LIETUVOS OKUPACIJA SU DIDŽIŲJŲ APGAVYSTĖMS

(Is Lietuvos Archyvo - 1952 m.)

1940 m. birželio mėn. 15 d. USSR raudonoji armija okupavo Lietuvą pagal slapta sutartį 1939 m. rugpjūčio m. 23 dienos, pasirašytą tarp stalinistinės Rusijos ir hitlerinės Vokietijos. Stalinai ir Hitleris pasidalino Baltijos valstybes, kaip medžiok-

lės grobį, nekreipdami jokio dėmesio į tautų, nei jų vyliausių žmonių pagrindines teises. O juk USSR Lietuvos žemių teisiskai visiems laikams atslidėjo taikos sutartimi 1920 m. liepos 12 d.

Čia talpinamas sutarties tekstas:

1920 m. liepos 12 d. - Lietuvos ir Tarybų Rusijos taikos sutartis.

"Lietuva, iš vienos šalies, ir Rusija, - iš antrosios, būdamos tvirtai pasiryžusios teise ir teisingumu pagrįsti patvarius pamatus ateities savitarpio santykiams, kurie abiem valstybėms ir jų gyventojams suteiktų visa rimties ir gero kaimynų sugyvenimo labę, nusprendė tam tikslui pradėti derybas ir pasikyrė savo igaliojimus Lietuvos demokratinė respublika: Tomą Naruševičių, Petra Klimą, Simoną Rozenbaumą, Juozą Vailokaitį ir Vytautą Račkaušką ir Rusijos Federacine Socialistinė Tarybų Respublika: Adlfą Joffe, Abraomo sūnų, Julijoną Marchlevskį, Juo zapo sūnų ir Leonidą Obolenskį, Leonido sūnų.

Pažymėtieji igaliojimai, viens kitams pateikė savo igaliojimus ir pripažinę juos esant susitartus tinkama forma ir reikiama tvarka, susitarė dėl šių dalykų:

Stratipsnis I.

Remdamasi Rusijos Federacine Socialistinė Tarybų Respublikos paskelbtąja visų tautų teise laisvai apsipręsti ligi joms visiškai atskiriant nuo valstybės, kurios sudėtyje jos yra, Rusija be atodairų prižiūsta Lietuvos valstybės savarakiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo išeinančiomis juridinėmis sekėmėmis ir gera valia visiems amžiams atsiskako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Kad Lietuva buvo kuomet priklausiusi Rusijai, tas faktas neuždeda lietuvių tautai ir jos teritorijai jokių pareigų Rusijos link.

LIETUVOS ŽMONIŲ NAIKINIMO PRADŽIA

Pirmasis pradėjo praktikuoti lietuvių inteligentų išgabenimą į SSSR liaudies vyriausybės vidaus reikalų ministeris M. Gedvila. Jis 1940 m. liepos 16 d. parrašė šitokį raštelį:

Ponui Respublikos Prezidentui

Valstybės saugumo sumetimais laikau, kad buvusį Lietuvos Respublikos ministerį pirmininką A. Merkį ir užsienių reikalų ministerį Urbšį, kartu su jų šeimomis, reikia išsiųsti iš Lietuvos teritorijos, kaip pavojingus Lietuvos Valstybei, ir Sovietų Sąjungoje apgyvendinti.

Prašau Tamstos, Pone Prezidente, sutikimo.

M. Gedvila, Vidaus Reikalų Ministeris

Pažymėtina, kad prie to rašto M. Gedvila savo ranka pridėjo ir prierasą: "Tvirtinu ir sutinku Respublikos Prezidentas.

Kaunas, 1940.VII.16".

Tuo būdu tariamajam Respublikos Prezidentui Justui Paleckiu bereikėjo tik pasirašyti; tatau jis, kaip iš jo parašo matyti, gerokai susinervinęs ir padarė. Šis faktas yra tuo būdingas, kad tuometinis tariamasis Respublikos Prezidentas buvo nedaugiau kaip marionetė; faktinis Lietuvos reikalų tvarkytojas buvo Pozdniakovas, buvęs Sovietų poipredas Lie-

tuvai, o jo artimieji patarėjai ir tiesioginiai jo diktatoriškos valios vykdytojai - saugumo departamento direktorius bei LKP(b) sekretorius A. Sniečkus ir vidaus reikalų ministeris M. Gedvila. Tad suprantama, kad tuomet lietuvių gyvenimą tvarkė ne įstatymai, bet čekisto naganas.

ČIA BUVO IŠVEŽTI LIETUVIAI

Kolkas apytikriais daviniais nustatyta, kad iš Lietuvos išvežta apie 35 - 40 tūkstančių įvairių profesijų žmonių. Aplamai, reikia pasakyti, kad bolševikų iš Lietuvos stengtasi išvežti patys veikliausi, energingiausi ir kūrybiškiausi žmonės.

Kur bolševikų išvežti lietuvių tremtiniai, taip pat dar negalima tiksliai pasakyti. Iš surastų dokumentų apie tai galima spręsti tik apytikriai.

Čia sužymėtos vietos, į kurias buvo vežami tremtiniai Omsko ir Tomsko geležinkeliais, yra Altajaus krašte. Į jį buvo išsiųsta daugiausia Lietuvos tremtinių. Be to, apie 6000 Lietuvos tremtinių buvo išsiųsta į Sibirą (Novosibirską), apie 5000 - į Ukrainą, apie 3000 - į Karelių Suomiją. Reikia manyti, kad iš pastarųjų dviejų vietų bolševikai traukdamiems tremtinius toliau pasiuntė.

ČIA DUODAME FILNESNĘ LENTELE, KUR IŠVEŽTI LIETUVOS TREMTINIAI

Į kurią stotį tremtiniai buvo vežami	Išvežimo data	Vagonų skaičius	Apytikris išvežtųjų skaičius	Kraštas	Važtarasčio Nr. Nr.
Lokotį	VI-15	35	1223	Altajus	119148
Kulunda	VI-17	75	2625	Altajus	119154
Bijsk	VI-18	70	2450	Altajus	119159
	VI-19	71	2425		119163
	VI-19	55	1925		119161
	VI-17	59	2055		119157
Barnaul	VI-17	59	2055	Altajus	119157
Začnovo	VI-15	5	175	Altajus	119149
Novosibirsk	VI-20	86	3010	Sibiras	119164
	VI-21	73	2555		119165
Medvežia Gora	VI-21	43	1505	Karelo-Fin	119165
	VI-21	24	840		119167
Starobelsk	VI-15	25	875	Ukraina	119150
	VI-19	61	2135		119162
	VI-21	59	2085		119166
Makal Orenburg	VI-21	29	1015	Kazachstan	119165
Babynino	VI-16	13	455	*)	119153
Minsk (Zap.)	VI-18	5	175	Gudija	119154
Orša	VI-22	12	420	Gudija	119172
Iš viso: stacionų 19		871	30485	Traukinių	19

* Kol kas nepavyko nustatyti, kur yra Babynino stotis.

Dėl prasidėjusio vokiečių-sovietų karo bolševikai lietuvių išvežimą turėjo nutraukti. Išlikę bolševikų saugumo organų dokumentai (išvežtųjų lietuvių sąrašai, liudijimai, kad bolševikai pirmuoju lietuvių išvežimu nebūtų pasitenkinę. Buvo numatyta išvežti 1/4 lietuvių).

vis krauna spaudai turtus. Sekso begalinės istorijos iki visiško valdžios nužmoginimo. Holivudo gandai apie būtus, nebūtus kino žvaigždžių išgyvenimus ar tiesiog plekai apie jų budarus.

Yra žinoma ir gana rimtos spaudos. "Readers Digest". Lengvi, gražūs pasiskaitymai, de ja sudarytos literatūros gabalai. Kaip juose atrodytų Mark Tvalnas, Dreizeris ar toks Hemingvėjus, Tomas Man ar Tolstojus?

"National Geographic" magazinas irgi pūkus, de ja čia kartojamos geografijos, archeologijos, antropologijos žinios daug plačiau aprašytos gausiuose to rūšies knygose.

Naujausios žinios? Niekad jos nėra naujausios, nes naujausios žinomos iš televizijos pranešimų, jei kam naujausios žinios reikalingos. Kartą žinia nebeįausia, tai ji nebeįausia. Būtų tai angliška ar lietuviška spauda.

Lietuviška spauda yra tautinio išsilaukymo, kovos už laisvą spaudą. Tai lietuvių organizmo kraujo cirkuliacija. Lietuviško gyvenimo stela, veidrodis. Pasidalinimas lietuviu su lietuviu savo vargeliais. Aptarimas kas buvo ir kas turi būti. Ryšys, be kurio mes esame mirę. Formavimas jauniosios kartos, kuri bus toliau atsakinga už mūsų tautos likimą. Pavyzdys idealizmas, be kurio žmogus nežino ko jis rėpioja po šią žemę. Be kurio lietuvis nežino kodėl jis yra lietuvis, narys vienos garbingiausios pasaulyje tautos. Istoriskai didingiausios.

Mūsų spaudos, spaustuvių darbuotojai yra lietuviškos

dvivyriai. Šie žmonės dirba ne aštuonias bet 24 valandas per dieną. Už "pynats". Spausdintas žodis priešui yra aštresnis už kardą. Talmūsų vienintelis ginklas gintis nuo priešo melo. Vienintelis būdas pasakyti ką mes apie jį, tą priešą, galvojame ir pasakyti jam, kad jė mūsų dvasios niekad ne nugalės. Tai šauniai lietuviškas tel reiškis tikrą padėką ir pagarbą už iškėlimą šlo svarbaus reikalo. S. Šetkus St. Catharines, Ont.

MANE NEIŲKINA!

Labai apgailestauju, kad vietoje čekio už prenumeratą, privalau rašyti šią prašimą.

Nuo šio pranešimo gavimo datos NL daugiau nebus lūnėti mano vardu. Kaip žemiskas žmogus mėgstu šposus, jumorą. Bet jeigu jumoras ir šposai įgauna Dievo Tėvo poterių formą, kasdien tie patys, tai perlanda žmogaus nervinę sistemą ir tada sakaisau - gana to visko.

Daugelis NL numerių mane nepasiekė visai. Kiti pasirodydavo sovietišku tempu... vēlesniais numeriais pirma ir ankstyvesniais vėliau. Mane neiŲkina, kad tai Kanados paštas darytų štuos "šposus". Nors žinau, kad paštas irgi taip "sukultūrintas" įvykiu, kuriu kitur pasaulyje nėra.

Rysyje su tuo, kas parašyta, perdaug mano nervinei sistemai, nes jaučiuosi žmogus, ne piemuo - nors ir toks - yra žmogus.

A. J. Vyšnlauskas North Bay, Ont.

Kažkodėl lietuviui lietuvis visuomet esti kaltesnis? Jau kalas advokatas ne visas bylas išlošdamas, kalas daktaras ne visus ligonius pagydydamas, ir šiuo atveju, laikraščio pranašatorius būtų lengviau pakeičinti savus. Bet, kad tokias kaltes pats paštas prisiima. NL.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

AR MŪSŲ SPAUDA NEIDOMI?

Aną sykį šiame laikraštyje vlena lietuviškas nusiskundė, kad mūsų spauda nėra jaunimui įdomi, kad jaunimas turi naudoti žodyną, nes neretas nemoka lietuvių kalbos. Ši lietuviškas, aiškiai matosi, savo tėvų kalbą žino gerai. Be abejo ji perduoda tik kitų jaunuolių nuomonę,

kuri, žinoma, nėra labai jau šviesi. Norėdami žmonės juk išmoksta ne tik savo bet ir kitą svetimą kalbą, neretai net kelias. Yra gerai žinomų, senai naudojamų, kalbai išmokti sistemų. Na - muose. Be jokių mokytojų. Tokių vadovėlių yra kiek tik nori, kainuoja centai. Jei lietuvis jaunuolis negali išmokti lietuviškai, pasinaudodamas praktika bei esa-

mais vadovėliais, tai reikia manyti, kad jis nieko negali išmokti svarbesnio. Žodynas yra būtina priemonė kalbai išmokti. Pramokus jis darosi vis mažiau ir mažiau reikalingas. Tik galima pasveikinti tuos, kurie naudoja žodyną. Tas rodo, kad toks jaunuolis dar nėra žuvis mūsų tautai.

Turtu čia pasakyti, jog gyvendamas prie pat didelės bibliotekos, senai vartinėję angli kalba leidžiamą spaudą ir nedaug ką idomesnio randu negu lietuvių spaudoje. Angli kalbos spauda pirmiausia yra komercinė. Ji stiekia ne kažkokios šviesos, bet pataikavimo visuomenės skoniui, kuris šiais laikais neretai yra visiškai sugedęs. Ilgi nusikaltimų aprašymai gausiuose nusikaltimų žurnaluose, kartojami nuo senų laikų. Nuo Dilingerio, Alkapones laikų. Pigtos sensacijos, tokios kaip kad dar Hitleris yra dar gyvas ir panašios kitos pasakos dar

KANADOS LIETUVIŲ KULTŪRININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Rašo L. Eimantas

Ivairių lietuvių suvažiavimų mus būna gana daug, bet š. m. gegužės mėn. 24-25 dienomis Toronto lietuvių namuose, sakoma, įvyko pirmasis išsivijęs kultūrininkų suvažiavimas, kurį sušaukė L. B. Kanados Krašto Valdžios Kultūros Komisija. Norėta apsvaistinti rūpimus mūsų kultūrinės veiklos klausimus ir problemas. Suvažiavimui sumanią pirminkavo Ant. Rinkūnas.

Enciklopedijose kultūra apibūdinama, kaip žmonių pastangos pasaulyje išsilaukyti, jų norai save išreikšti ir bandymas apvaldyti žemę. Pedagogas ir poetas I. Rikas Nagys po suvažiavimo simpoziumo padarė tokią definiciją: Lietuviška kultūra yra visa tai, kas yra mūsų sukurta ir vertai vadintina kūrybinė veikla. Todėl man atrodo, kad iš kultūrininkų suvažiavimą reikėjo kviešti ir lietuviško švietimo veikėjus. Tada suvažiavimas gal būtų buvęs gausesnis, nes reikia pasakyti, kad iš Toronto suvažiavimą neatvyko net kai kurių didžiųjų kultūrininkų sambūrių darbuotojai. Žinoma, gal jie savo nedalyvavimą dar teisingo ir tuo, kad suvažiavimą rengė darbu, ir ypač uždarojo koncerto programon buvo įtraukę ir mažųjų mūsų apylinkių kultūrininkų vienietį pasirodymų. Tiesą sakant, galėję būti daugiau ir tų mažųjų, ypač iš Ontarijo provincijos, apylinkių atstovų. Mat suvažiavime bene buvo tokia vyraujanti mintis: "Kaip galima padėti ir pagyventi mūsų mažųjų apylinkių kultūrinę veiklą".

Po įžanginių trarafoninių darbų tvarkos punktu, suvažiavimas išklusė apylinkių atstovų pranešimą, iš kurių bene įdomiausias buvo iš Montrealo, apie vyr. skaučių Vaivorykštės projektą, subsidijuotą Kanados valdžios. Projektą įvykdžius, labai ryškiai pavalduoti mūsų tautodailės darbai. Montrealietė Irena Lukoševičienė pranešimą dar papildė taip: Vaivorykštės tautodailės projektui paskatinimą gal davė ir... mūsų menkavertės mugės"... Galia, kad ryškiau nepaaiškino, keno tos mugės? Jei ji turėjo galvoje skautų KAZIUKO mugę, tai gal reiktų pasakyti, jog daug kur būna ir visai vertingų bei kultūringai rengtų Kaziuko mugių.

Daugelio apylinkių atstovai nurodė ir veikdoje pastatinkančius trūkumus. Kai kuriose apylinkėse visą kultūrinę veiklą neša/kaip išmano/ įvairios mūsų organizacijos ar sambūriai, o kai kurie jū turi net gražių ateities planų. Pav. Londono Baltija yra užplanavusi organizuotą išvyką į III-į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Pietų Amerikoje.

Redaktorius dr. Pr. Galda, po pranešimų pasigėdo žinių apie mūsų daugininkų veiklą. Jam atsakydamas, daugininkų Antanas Tamošaitis nurodė, kad Bendruomenė nepavyko daugininkų suburti, tačiau pavieniai jie yra padarę daug ir suruošę nemažą parodų. Reiktų, kad Bendruomenė prie parodų surengimų žymiau prisidėtų ir padarytų reikiamus tuos reikalus žygius per Kanados valdžios ar kitus įtakingus žmones. Į klausimą ar yra lietuvių daugininkų sąjunga, atsakyta, kad dar iš tremties Vokietijoje yra užsūlikęs

Dailės Institutas, vadovaujamas daugininku A. Valeškos Chicagoje. Taip pat prie Lietuvos kultūros Instituto Chicagoje veikia Menotyros skyrius. Bendruomenės mokslo priemonėms ruošti vadovas V. Matulaitis pranešė, kad jau nuo ateinančių mokslo metų pasirodys spalvotasis judomas 16 mm filmas mokykloms. Filmą suka broliai Motūzai. Lėšas parūpino Kanados lietuvių bankeliai.

Po pietų pertraukos susilaukėm simpoziumo "Kultūra - Tautos Gyvybė". Moderatoriūm buvo dr. H. Nagys, o įvairias kultūrinės veiklos šakas aptarė pakviesti žinovai, kuriems suvažiavimo rengėjai buvo patiekę raštinę klausimų lapą.

Pirmasis kalbėtojas - daugininkas A. Tamošaitis. Dailė-tarpautinė kalba, veikianči mūsų emocijas, skirstosi į kelias šakas. Liaudies menas šiuo metu kaip ir nebeužkuriamas. Nedaug jo išsivijon- atsivežėm. Su liaudies meno dirbiniais reiktų eiti į parodas muziejuose ir rodyti tai visiems besidomintiems. Ypač kitautautišiems. Tautodailė - tai tautinis menas, pareinąs nuo menininkų ir meno mėgėjų. Yra suvenyrinių-komerčių meno dalykėlių, kurie daugiausia tinka visoklems mėgėjams.

Mūsų tautinių drabužių negalima moderninti ir prie madų talkinti. Jie ir toliau turi pasireikšti įvairumu, autentiškumu, originalumu, bet ne uniformų pavidalu.

Tautiniai drabužiai masiniai negaminami. Todėl mums reiktų parengti jaunų audėjų. Tiesą, daugininkas A. Tamošaitis nelinkęs smerkti stilizuotą tautinį drabužį, bet jis tuomet tinka tik vienam kuriam atvejui ar sceniniam pastatymui. Pastangos moderninti taut. drabužius gali pakenkti jų autentiškumui. Bet mes dar turime 18-19 amž. rinkinų ir taut. drabužių autentiškumą galime išlaikyti.

Taut. lėlėms taip pat daug kas domisi ir yra nemaža kolekcionierių. Gera būtų, kad kolekcionieris susidomėtų ir jaunimas, o jam gal būtų prieinama čia svetur šią mūsų tautodailės dalį papropaguoti.

Atsakydamas į klausimą, koki įnašą galėtų padaryti daugininkas į mūsų kultūrinę gyvenimą, A. Tamošaitis nurodė, kad daug kuo galima garsinti lietuvių meną ir vardą. Nepakanka, girdi, tik tarp lietuvių jaustis lietuvių. Juo reikla būti visada, tada saviesiems bus tikrai daugiau naudos.

Rašytojas A. Kalrys, Amerikos Lietuvių B-nės Kultūros Tarybos pirminkas, dalyvavęs ir labai šiuo kultūrininkų suvažiavimu domėjęsis, patikslino, kad gal kai kurie menininkai mano, jog bendruomenė jais mažai domisi. Apylinkėse ypač pageidaujamos menininkų parodos. Reiktų tik gal daugiau abipusio susitarimo ir bendradarbiavimo.

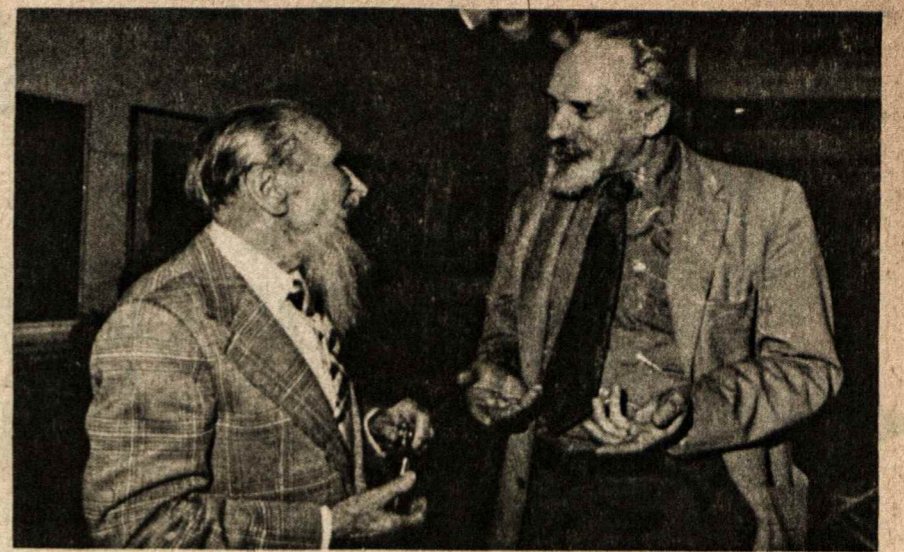
G. Breichmanienė po pastebėjimo, kad mums Kanadoje pasisekė išlaikyti mūsų tautinius drabužius tokiais, kokie jie iš tikro turi būti, kalbėjo apie tautinius šokus. Ji atsakė taip pat į klausimą, ar taip pat ir taut. šokus reikla išlaikyti grynus? Nežinint, kaip tai daroma kitur, išsivijoj mums reiktų išlaikyti tik grynus ir auten-

tiškus taut. šokus. Kai kurie mūsų taut. šoklių ansambliai ieško naujenybių, bet tai gali mus nuvesti ten, kur neretkla.

Pirmosios rašytinės žinios apie lietuvių taut. šokus yra iš 17 amž. pabaigos ir 18 amž. pradžios. Pirmieji taut. šokiai buvo nesudėtingi, dažnai palydinti dainos. Tik po I Pasaulinio Karo-Nepriklausomybės laikais, ypač antrame dešimtmetyje mūsų

taut. šokiai labai išsivystė. 1935 m. įvestos taut. šoklių varžybos. 1936 m. Aukštieji Kūno Kultūros Kursai išleido mokytojų laidą, kuri turėjo ypač didelę įtaką taut. šoklių tolimesnei raidai. Įkurtas Liaudies Ansamblis, J. Švedo vadovaujamas, liaudies muziką kultivavo kanklėmis ir stengėsi atkurti tautinius papročius. Labai aktyvus buvo ir Čiurlionio ansamblis, dabar atkurtas Cleveland'e. Išsivijioje atsikūrė ir daugiau jaunimo sambūrių ir taut. šokiai labai išpopuliarėjo.

(Bus daugiau)

DU KULTŪRININKAI CHICAGOJE. Iš kairės dail. Varnas sulaukęs 95 metų amžiaus ir dail. Marciulionis. Nuotrauka C. Genucio.

Kas yra abortas ?

Rašo J. VENCKUS, S.J.

Žodis abortus paeina iš lotyniškojo aborti ir reiškia dingti, -tarp bent atškina kai kurie filologai. Abortai įvyksta savaime, vadinasi angliškai miscarriage. Lietuvoje, moterys sakydavo "persileidimas". Tokie apsirėiškiimai yra patologiški arba ligulgi. Įstatymai kalba apie abortus, kurie specialiai, to norint, iššaukiami. Abortus gali daryti tik gydytojai, nes tik jie, išėję specialius mokslus gali šią operaciją kompetentingai atlikti.

Abortai ir kontraceptyvai

Tarp abortų ir kontraceptyvų yra panašumų ir yra skirtumų. Viena rūšis kontraceptyvų sunaikina jau užsimezgusią gyvybę. Apvairintas klausinėjimas pradeda dalintis. Jis apsisvalina Faloopljaus tūboje ir eina pamažu į gimdą, kurioje vyksta implantacija. Bet jeigu gimda palekama bent kiek pradara/mechanišku būdu/, klausinėjimas ten nesustoja, bet išeina. Teoretiskai, tai yra miniatūriškas abortas. Tačiau užuomazga yra tokia maža, kaip špilktės galvutė. Yra kontraceptyvų, kurie sutrukdodo ovuliaciją arba klausinėjimo atsidradimą. Taip, kai nėra klausinėjimo, nėra gyvybės.

Vienas tokių kontraceptyvų yra ta labai paharsėjusi "Pill"- Pillulė.

Embrionas ir Fetus

Mokslas, kuris studijuoja žmogaus /ir gyvulio/ išsivystymą gimdoje vadinasi embriologija. Tos studijos nepaprastai įdomios. Apvairinti vištos klausinėjimai įdedami į šildytuvą ir perinami. Embrional po 24, 48, 72 ir 96 valandų imami ir plaustomi su mikrotomu, dažomai ir studijuojami per mikroskopą. Dabar nesunku gauti ir labai ankstyvų žmogaus embrionų. Iki 12 savaičių žmogaus pradžioje vadinasi embrionas, graikiškas žodis, kuris reiškia užuomazgą. Jis turi jau visus organus, bet nedasivysčiusius, pav. galūnes. Nuo 12 iki 24 savaičių yra pereinamoji stadija. Vienijį vadina dar embrionu, kitį jau fetusu. Nuo 24 savaičių, jau nėra abejonės, yra fetus, -nebe gemalas arba embrio. Nuo penkto mėnesio jau pradeda judėti ir galima susekti širdies plakimą. Nuo septinto mėnesio fetus galima ir be motinos, inkubatoriuje, auginti.

Ar abortai yra pavojingi?

Viena medicinos daktarė, vienuolė Jane O'Shaugnessy, M.D., Mount Sinai Hospital,

New York City, rašė apie abortus National Catholic Reporter, april 24, 1970. Gamtiškais argumentais negalima kovoti prieš abortus; jei jie atlikti gydytojo, negalima įrodyti, kad jie yra kenksmingi. Iki 12 savaičių kaip daktarai sako, lengvai galima iščiulpti embrioną, arba su specialiu instrumentu išgramdyti/curette/. Moteris tuojau po to gali eiti namo. Po 12-24 savaičių amžiaus embrionui pašalinti įleidžiamas druskos skiedinys į gimdą. Po 24 valandų gimsta negyvas vaikus. Ligoninėje tenka pagulėti trejetą dienų. Tas procesas angliškai vadinasi "to salt out".

Kodėl valstybė leidžia tokią įstatymą? (N.Y. valst. - 1970 m.)

Pirmiau abortas buvo nusikalstamas veiksmas ir labai baudžiamas. Kodėl valstybė pakeitė savo nuomonę? Juk įstatymus leidžia mokyti žmones-teisėininkai arba juristai, gydytojai, kurie ilgai galvojo ir svarstė prieš išleisdami štokį įstatymą. Pirmiausia visus labai gąsdina žmonijos pernelyg didelis dauginimasis. Įvairios statistikos parodo, kad 2000 metais Amerikoje bus apie 300 milijonų gyventojų. Dabar jų yra virš 200 milijonų. Kaip galima bus tokias žmonijos mases išmaitinti ir kur sutalpinti? Visos išgalvotos priemonės sustabdyti gimimus, visi

kontraceptyvai dar nepajėgia išlaikyti žmonių skaičių tam tikrose ribose. Yra kraštų, kaip pav. Indija, kur jau nebegalima gyventojų išmaitinti. Ta taip vadinama Population Explosion yra tikra, rimta problema.

Čia dar ne viskas. Jeigu gimtų visi sveiki, normalūs, protingi, tai kaip nors gal susispaustume, padidintume gamtos stalą, pratęsdami laiką. Tačiau, gimsta daug nenormalių, slūpnapročių, kurie yra tiek tamsūs, kad be jokios atsakomybės savo ruožtu irgi dauginasi.

Nepageidautini vaikai

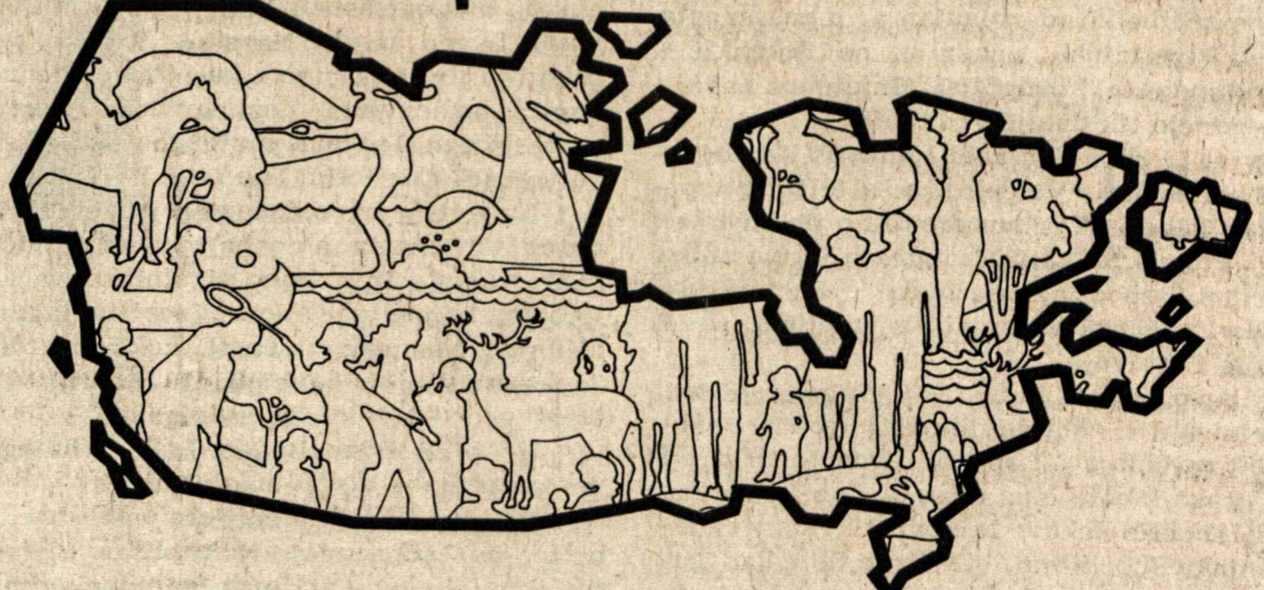
Angliškai sakoma "unwanted child", kaip tik jie, tie nenorimi vaikai duoda didžiausią nusikaltėlių skaičių: vagių, žmogžudžių, kurie pripildo mūsų kalėjimus. Sakoma, kad šitų žmonių gyvenimas yra toks liūdnas, kad jiems būtų buvusi didelė geradarystė padaryta, jei kas būtų sukludęs jų gimimą, net panaudojant abortą.

Yra moterų gyvenančių iš valstybinės pašalpos, kurių jau kelinta generacija taip gyvena. Jos negali sau užsidirbti duonos, neišteka, turi po 10 vaikų su bet kokiais vyrtais, gauna kas mėnesį čekį, su kiekvienu vaiku vis didesni. Ir kelia trūkumą, kad permažai tegaua...

Abortų filosofija

Neturime geros priemonės gimimus tvarkyti, kuria (Nukelta i 7 psl.)

Sužinokite daugiau apie savo šalį - šiais metais

Jūsų šalis nori būti tyrinejama. Ramūs ežerai ir didelės upės; nepalieti miskai ir aukšti kalnai; sudėtingi didmiesčiai, atspindintys augancios šalies gyvastingumą; ramūs miestai ir miesteliai, kur gyvenimas plaukia lėtesniu tempu. Išsivinkite šalies kulturas, jos tradicijas, jos istorija ir tikrai jauskis namie.

Kur bekeliausite, rasite nuoširdžius, draugiskus žmones ir silta biculiška bei malonu priėmimą.

Jūsų kelionių istaigos atstovas pagelbes jums suplanuoti pažintine kelione, painformuos apie lankytinas vietas, matytinus dalykus arti ir toli. Teiraukitės apie įvairias galimybes pamatyti ir pažinti Kanada, iskaitant ekskursijas ir kitas sistematingai suplanuotas pasiūlas.

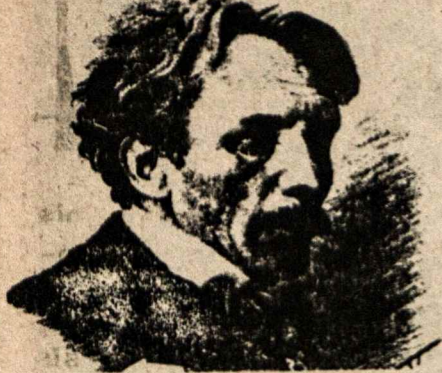
Canada

Canadian Government Office of Tourism

Office de tourisme du Canada

KULTŪRINIS PUSLAPIS

M.K. ČIURLIONIS
/1875-1975/

Dail. DAGYS

/Tęsinys/

Didelės moralinės paguodos susilaukė, kai nuvyko į Lietuvą dailininkų parodą Vilniuje, kur sutiko mokytus, nuširdžius lietuvius, kurie jį sveikino, gyrė net bučiavo už užaugintą tokio gentalaus sūnaus. Ši pirmoji Lietuvos paroda buvo atidaryta per Kalėdas 1906 m. Dabar ta data pervedama į naują kalendorių ir rašoma 1907 m. Man asmeniškai tai nepatinka. Juk nesvarbu tas keletas dienų anksčiau ar vėliau. Daug svarbiau yra bendra nuotaka, o ji buvo labai pakili: didelė, iškilminga Kalėdų šventė, jaudinantis pirmas parodos atidarymas. O dabar išleista atidaryta 1907 m. sausio m. per Kalėdas. Kokia nesąmonė!

M.K.Č. būdas ir draugai
"Genijus - tai įgimtas stropumas", pasakė Goethe. Supraskite tatali, kaip norite, bet M.K.Č. tikrai buvo pareigingas, stropus ir darbštus. Jis daug dirbdavęs, bet baigęs darbą, būdavo labai linksmas, dainuodavęs. Jis kritikuodavęs išdidžią menkystę, o mėgęs paprastus žmones. Draugystėje M.K. būdavo kuklus, bet jis sudarydavo kitiems giedrą nuotaką. Draugams jis buvęs autoritetas. "Kai M.K.Č. būdavo mūsų tarpe, mes visi buvome geresni", - sako viena jo buvusi draugė. Kur jis bebūdavo, ten įgydavo nuširdžių draugų: ar tai Oginskio muzikos mokykloje, kur jis laimėjo ir paties kunigaikščio simpatiją, kad tas jam net padovanojo naują pianiną ir iki savo mirties šelpė jį stipendija.

Studijuodamas Varšuvoje taip pat išigyja nuširdžių draugų. Žinoma, neaplenkia jo ir merginų meilė. 1896-99 m. jis su viena mergina skęsta į melės jūrą Varšuvoje, bet dėl socialinės jo padėties, jos tėvai neleidžia jiems galutinai paskęsti... Po to, susidraugauja su kita šeima. Jos dama perka jo paveikslus. 1905 m. su ta šeima vyksta į Kaukazą. Toliau kuria pradėtąją simfoniją Jūrą, ir šios kelionės išpūdžių paveiktas, paveikslus.

Po 1906 m. parodos M.K. Čiurlionis kurį laiką gyvena Lietuvoje-Vilniuje ir čia išigyja naujų draugų - lietuvių. Iš jų labiausia jį žavėjęs Petras Rimša, skulptorius, labai intymus. Pav., dar nevedęs, 1908 m. vasarą jie abu atvyko į Druskininkus ir dviese gyveno ten atskirame tėvų namelyje. Dabar toksai gyvenimas nieko nenustebina, bet anais laikais? Tatao rodo, kad Čiurlionis buvo labai savito ir kieto charakterio vyras. Bet kaipgi ta Sofija su

tuo sutiko? Ji jį labai mylėjo ir begaliniai juo pasitikėjo, taip jis galėdavo stipriai paveikti žmones.

Kai jų keliai vedė juos į vestuvinio altoriaus pusę, vėl atsirado jam gerų draugų, kurie ir neprašant, jam padėjo į ten nueiti. Mat M.K.Č. buvo nepraktikuojantis katalikas ir nemėgo pokalbių religinėmis temomis /309 p./ Todėl nesutiko atlikti priešvedybinių formalumų - išpažinties. O be jos jungtuvės neįmanomos. Čia atėjo į pagalbą muzikas Sasnauskas Peterburge. Jis parengė vakarienę. Be jaunųjų ten buvo ir kunigas, manoma, kad Maironis - labai liberalus. Jis daug kalbėjęs apie save ir kitus, ir taip iššaukęs ir M.K.Č. prakalbėti. Po to kunigas iššėjęs į kitą kambarį ir, užsidėjęs kitus rūbus, grįžo ir pasakė: išpažintis baigta. Čiurlionis pasijuto labai laimingas, nes vestuvines apeigas turėjo atlikti jaunosios dėdė Plungėje 1909 m. sausio 1 d. Be šito pažymėjimo, kaip jis būtų susikalbėjęs su dėde? Motina džiaugėsi marčia, kad išsilavinusi, kaip ir jos sūnus. O kiti pastebėjo: "Išsilavinusi? - Juk ji kalba praščiokų kalba!" Tai buvo laikai Lietuvoje...

M. K. Čiurlionis optimistas

Sakoma, kad Kostas savo būdu buvo labai panašus į motiną. Man taip neatrodo. Jie abu tik visada labai sutarė. Ji buvo rami, kukli, praktiška ir atsargi moteris. O Kostas - nepraktiškas optimistas. Jis be pinigų leisdavosi į keliones, pasitikėdamas kitais ar savimi. 1908 m. jis užsisakė antrą pianiną, pasitikėdamas kad greitai parduos keletą savo paveikslų ir užsimokės. Bet jų niekas nenupirko ir pianinas buvo iš Druskininkų išvežtas atgal jo savininkui į Vilnų.

Čiurlionių šeima Druskininkuose sunkokai vertėsi, ypač, kad ji buvo per daug vaišinga įvairiems svečiams. Tatali matydama, praktiškoji Kymantaitė kartą pasiūlė ten įsteigti dovanų krautuve, kad susidarius daugiau pajamų. Kostas tuojau replikavo: "Kaip bus keista matyti mamą bekemšant pinigus užant!"... Taip gali kalbėti tik begalinis optimistas. Aš kitaip pagalvočiau: žmonės prekes paims, neužsimokės ir krautuve bankrutuos...

Kostas visada kalbėjo ar rašė su jumoru, slėpė vargus. Pav. broliui Povilui laiške į Ameriką jis kalba apie ilgą atostogą, apie nutapytus paveikslus, bet pro įgimtą optimizmą matyti, kaip verčiasi grėsmė - kas toliau bus?

Kad jis buvo nepraktiškas rodo ir tai, kad savo paveikslams užrašydavo kainas po kelis šimtus, - o talslakis tai buvo dideli pinigai. Gi klientui pareiškus, kad paveikslas patinkas, tik per brangus - M.K.Č. atsakydavo - jei patinka - imk ir neškis... O parduodamas už neaukštas kainas būtų turėjęs nors šiek tiek pajamų. Tai mat vis gentalus nepraktiškumas. Rašydamas gi kitiems laiškus, jis patarė jiems būti praktiškais...

Tamsa artėja

1909 metų vasarą jaunavedžiai iš Peterburgo atvyko į Plungę pas Sofijos dėdę kunigą. Čia bė jokių kasdieninių rūpesčių bėgo laikas. Kostas daug tapė. Rudenį jį gyvenime pradėjo reikštis tamsūs ženklai /319 p./ Bet autorė Jadvyga nepasako, kokie ženklai. Rudenį į sesers vestuves iš Plungės Kostas atvyko vienas ir išbuvo arti 3 savaites. Kodėl vienas? Po to grįžo į Plungę ir abu iš-

vyko į Peterburgą. Vėliau M.K.Č. vėl atvyko į Druskininkus vienas, bet geriau nusitelkęs, - sakė, tapslės tėvi. Vėl Peterburgas, vėl neramu, tamsu, niūru - vienatvė, abejingi žmonės. O motina rūpinosi, kaip jle ten gyveno, be darbo, be pajamų /308 p./

1909 m. po Kalėdų M.K.Č. vėl atvyko iš Peterburgo į Druskininkus, nes gydytojai patarė pailsėti gryname ore, nerūkyti... Čia jis nleko nedirbo, kartais per visą dieną buvo tylus, kartais labai linksmas, triukšmingas /314 p./ Pas tėvus Kostas išbuvo apie porą mėnesių. Jo sveikata blogėjo. Nutarė jį išvežti netoli, į Varšuvos nerūvų ligoninę /1910 m./ Broliis Stasys studijavo Varšuvoje, savaitgaliais lankė Kostą. 1911 m. žiemą parašė, kad Kostas pasveiko, o po mėnesio, t.y. balandžio 10 d. jis ten mirė.

Neaiškumai

Kai prasideda pastreikšti nenormalumai M.K. Čiurlionio dvasios stovyje, pasireiškia ir neaiškumai jo veiksmų aprašyme. Atrodo, kad kažkas yra slepiama apie jį. Jo sesuo Jadvyga, rašydama tą plačią atsimintų knygą, pamini /kiek ji prisimena, būdama už jį 23 m. jaunesnė, ar iš kitų pasakojimų/ jo išstreiškimus, judėjus dirbant ar vaikstant ir kitokias smulkmenas, o apie susirgusį Kostą /kas jo gerbėjams yra svarbiausia/, apie kalbas, mintis bei išstreiškimus - nieko nleko. Parašė ji: kartais buvo tylus, kartais triukšmingas. Mums labai svarbu žinoti, kaip šis temstantis genijus triukšmavo, ką kalbėjo. Juk tai daug lengviau atsiminti, negu jo sveikojo stovio išsireiškimai! Man atrodo, kad yra tik pasakojimai - jis nuo perstirbimo protiniai susirgo. Čia turėtų savo nuomones pareikšti specialistai - daktarai. Klek aš žinau, sunkiausiai, ar įtemptai dirbantieji protiniai nesuserga, o suserga ar susimaišo protinės jėgos nuo didelių dvasinių smūgių, kurių jų prigimtis neperneša. Taip pat niekada nepastebėjau, kad šie nelaimingieji žmonės greitai mirtų. Jie dažnai ir blogiausioje priežiūroje gyvena gana ilgai. O M.K. Čiurlionis greitai mirė. Kai kas rašo nuo persišaldymo. Nuo kokio? Nuo slogos? Ar kas miršta nuo jos? Jei buvo komplikacijos - tai kokios? Gal plaučių uždegimas? Bet niekas to nemini. Taigi, neaiškumas po neaiškumo: kaip jis susirgo - lyg persikėlė į priešistorinius laikus, kur nieko nebeatsimenama apie jį, niekas nieko neužrašė, kaip jis elgėsi, ką kalbėjo. Broliis Stasys lankė kas savaitę, o jokių išpūdžių nepalikto. Taip jo artimieji mūsų gentį paskutinuosius metus aptemdė, lyg su koku sunkiu mąšiu apdengė. Gal todėl flabar gydytojai nebeturi medžiagės jo stovio ir jo ligos rimčiau išaiškinti.

Vienas gydytojas, prisimindamas M.K.Č. paveikslus, pasakojo, kad, kai jis pradėjo kurti tas nepaprastas fantazijas, jau tada jo smegenyse galėjo pradėti reikštis tam tikros ligos reiškiniai: juos pradėję grauzti ar kutenti tam tikros bacilos, - o tai gėdė jame neįprastus vaizdus, o jį išreiškė dažais. Pagaliau, kai visos smegenys buvę tos ligos apimtos, jis netekęs normalaus galvojimo ir netrukus turėjęs mirtį. Taip šio asmens tragedija liko neiširta

/ b. d. /

PAŽINKIME PRAEITĮ!

A P I E 1934 M E T Ų S U K I L I M Ā

K. Lukas

/Tęsinys/

Sukilimo dalyviai manė, jog pašalinus Tūbelio vyriausybę ir jo vietoj pastačius prof. A. Valdemarą nors ir jėga, bus su Valdemaru bedradarbiaujama, o pastarasis, būdamas Ministeriu Pirmininku, prašalins ne tik lenkišką įtaką, bet ir užkirs kelią korupcijai. Smetonos pašalininti jle nenorėjo - norėjo tik dviejų vadų talkos.

Sukilimo dalyviai ir ruošėjai buvo Lietuvos kariuomenės jaunesnieji karininkai, Valdemaro šalininkai, nepatenkinti Smetonos ir Tūbelio Vyriausybė. Kuo jle buvo nepatenkinti? Ypač Vidaus Reikalų Ministeriu St. Rusteika ir Gener. sekretorium Štenceliu, nes jiedu, vyriausybės pavedimu ėmėsi likviduoti valdemarininkų judėjimą kariuomenėje ir visoje Lietuvoje.

Kariuomenėje buvo įvestas karininkų sekimas. Buvo organizuojami karininkai ir šnipinėjimo tarnybos. Besireiškiant korupcijai valdžioje /Lapėno, Lynarto ir kt. bylos/, lenkiškumo įtaka labai visus erzino. Juo labiau, kad nei Rusteika nei Štencelis nebuvo laikomi tikrais lietuviais. Valdemarininkų supratimu, jie dirbo tam, kad gailėtų likviduoti patrijotinę lietuvių karininkų veiklą: Rusteika buvo menkas lietuvis, sulenkėjęs rusas, Štencelis - net ne lietuvių kilmės. Tai tokios buvo pagrindinės priežastys ruošti sukilimą.

Dėl jo nepasisekimo kaltė krenta sukilimo organizatoriams. Smetona sutiko su jam sukilėlių statomais reikalavimais, kad ir daliniai. Tik sukilėliai iš Smetonos turėjo gauti tvirtesnes garantijas. Kaip rašo buvęs to teltimo ypatingos komisijos narys, plk. Čaplikas, reikalavimai buvę šie:

- 1 Paleisti min. pirm. J. Tūbelio vadovaujamą vyriausybę,
- 2 Paskirti prof. A. Valdemarą ministeriu pirmininku ir jam pavesti sudaryti naują ministerių kabinetą,
- 3 Sugriežtinti kovą prieš opozicines partijas ir jų spaudą,
- 4 Suteikti vyr. štabo viršininkui lygias teises su ministriais, svarstant kariuomenę liečiančius klausimus tarybos posėdžiuose,

5 Suteikti vyr. štabo viršininkui veto teisę numatomoj Krašto Saugumo Taryboj, svarstant krašto gynybos reikalus.

Smetona prižadėjo sukilėliu nebausti, prašė dalinius gražinti į kareivines. Tačiau, Smetona pažadų neištesėjo. Baudė, atleidinėjo ne tik sukilimo organizatorius, bet ir įtariamuosius. Areštuota buvo daugiau, negu 70 karininkų, tris nutelsdami mirti: gen. Kubilūna, gen. st. plk. Bačkis ir gen. st. plk. Naraką. Vėliau, prezidentas jle nspakeitė mirties bausmę kalėjimu. Kariuomenė buvo sukrėsta, sunervinta, dezorientuota. Valdemarininkai Smetonos ir gen. Jackaus pastangomis buvo išskaldyti. Kariuomenė nuostoliai buvo milžiniški.

Nukentėję buvo dauguma jaunesnieji karininkai. Jų vyraujanti dauguma neabejojantys patriotai lietuviai, ūkininkų vaikai. Vyr. štabo viršininkas gen. Jackus, būdamas ligonis, be pasigalėjimo visus įtariamuosius grūdo į kalėjimus. Nesunku suprasti, kokia pasidarė padėtis. Gen. Jackaus padėjėju buvo plk. ltn. Raštikis /Raštikis ėjo vyr. štabo v-bos viršininko pareigas/.

Už kelių mėnesių gen. Jackui susirgus, Raštikis perėmė vyr. štabo viršininko postą.

Plk. ltn. Raštikis suprato paliestųjų karininkų būklę, o be to, tuo laiku turėjo respublikos Prezidento pilną pasitikėjimą, ir buvo artimas Smetonos giminaitis. Tačiau, gen. Jackaus klaidų netaisė, įvykdytų šališkų sprendimų neperžiūrėjo ir į kariuomenę negražino pašalintuosius. Suklaidintas jaunos kariuomenės elementas, atleistas be darbo, nepatenkintas blaškėsi.

Toli anapus Atlanto Lietuvos žemė. Tolokai visi įvyklai praityje, tačiau tos praities kančios ir jų pasekmės jautriai tebegelbia lietuvi.

Eisime toliau:

Gėdingas 1938 m. kovo mėn. Lenkų ultimatas. Šiandien nepasieptis, kad Lenkai išprovokavo ultimatumą Lietuvai. Jį svarstant, Lietuvos Kariuomenės Vadas kategoriskai pareiškė, kad Lietuvos kariuomenė neparuošta pasipriešinti lenkams. Pagal gen. Raštikį, pilnam kariuomenės kovingumui trūkstą 4-ių metų, kuriuos gen. Raštikis buvo numatęs 7 m. plane jau 1938 m. Pav., buvo trys pėstininkų divizijos, pildoma 4-ta, organizuojama 2 kavalerijos pulkai, 3-as ruošiamas, 4 artilerijos pulkai, šarvuotųjų ir 2 ins. batalijonai, Ryšių batal. pagalbinės dalys, 3

priedangos pulkai, neskaitant mobilizuotų dalių. Pagal gen. Raštikio planą gynybuisi sumobilizuoti reikėjo 2-3 divizijos. Nuo lenkų išprovokuoto incidento iki ultimatumo buvo praėję 9 dienos, taigi laiko pakankamai.

Kokios tuo metu buvo lenkų karo jėgos? Lietuviams būtų tekę kautis su Vilniaus apygardoje esančiomis 3-čiu korpusu, 3 divizijomis. Iš Varšuvos buvo pasiūsta 29-ta divizija ir rusų pasienį ir galėjo panaudoti pasienio pulką. Neskelbiant mobilizacijos, tokios buvo lenkų karo jėgos prieš mus, nes jie turėjo laukti didesnę jėgą prieš vokiečius. Daugiau kaip 6-8 divizijas jie nebūtų galėję pasiųsti, ir krašte būtų sutikę visos tautos vieningą atkaklų pasipriešinimą. Tad Lietuva būtų galėjusi atsilaikyti. Gen. Raštikio pasisakymas ultimatumo metu, kad kariuomenė neparuošta kovoms, yra ne kas kita, kaip tušti plepalai. Jis sakė, kad iki pilno kariuomenės paruošimo trūkstą 4 metų. Ko geresnio jis tikėjosi po 4 metų? Ar jis manė, kad tada Lietuva turės daugiau patrankų už Lenkiją? Ar kad turės daugiau kareivų už Lenkiją? Ar kad Lietuvos aviacija bus galingesnė už Lenkijos? Ar jis manė išvystyti milžinišką Lietuvos Karo pramonę? Tegul atsako. Manoma, manymu kariuomenė kovom buvo pasiruošusi, bet Lietuvos karo vadovybė nebuvo paruošta.

Lenkija būtų buvusi Lietuvos užpuolė. Lietuva užpuoltoji būtų atitaisiusi savo 18 metų padarytą politinę skriaudą tais laikais JAV ambasadorius Mr. Davis Valstybės Departamentui raportavo, kad Lietuva atsisakiusi užmegsti diplomatinius santykius ir priversta kariauti, susilaikyti viso pasaulio simpatijų.

Kaip lietuvių tauta pergyveno tą gėdą?

Visas Kaunas, ypatingai jaunimas, demonstravo gatvėse ir dainavo patriotines dainas. Su draugu, pamenu, užėjome į kažkokią šaulių būstinę. Pilna patalpa šaulių sakė, nė vienas nebuvo šauktas, visi reikalavo ginklų ir prašė, kad vestų į paskirtas pozicijas. Vadovai karininkai, gi, sakė, kad negautas vyriausybės įsakymas, o be jo nė vienas šaulys negali nei ginklų gauti, nei ką nors prieš lenkus daryti. Neilgai trukus atėjo pranešimas, kad Lietuva priėmė lenkų ultimatumą. Šauliai nirto. Karininkus vadino lepšiais pardsidavėliais. Buvo reikalaujanti išsirtinkti kitus vadus ir traukti prieš lenkus. Buvo manoma, kad paseks ir kiti šauliai, o gal ir kariuomenė.

Iki to laiko nieko negalėjome prikišti savo vadams dėl lietuviškumo. Karininkai negalėjo nuraminti šaulių, o jie buvo tos nuomonės, kad reikią ginti lietuvių ir Lietuvos garbę. Vada! aiškino, kad šauliai privalo klausyti vadovybės.

/ b. d. /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LIETUVIAI KINTANČIAME KVEBEKE

N. Kvietinskis

(Pradžia 19 numerije)

Kol jo ekonominis lygis yra žemas, Quebec'as negali išgyti nuo savo ligų. Jis negali nei išlikti. To reiškinio pasekoje, nauja, balsi erozija pradėjo jį est: aukštąjį mokslą baigusųjų bėgimas ir Ameriką, leškant didesnių atlyginimų. Quebec'as teturi maža prieaugį, o ir tu dalis išbėga, juos išauginus ir didelėmis išlaidomis išmokslinus. Šiuo atžvilgiu Quebec'as irgi yra bejėgis: jis negali nei savo lygio pakelti, nei sienų uždaryti, paleikant Quebec'ą, nereikia net paso.

Tų skaudžių reiškinų akivaizdoje vyksta dvejopos liberalų ir Quebec'o partijos varžybos. Pirmiausia, dėl plačių rinkimų sluogsnų, dėl darbininkijos, kitaip tariant, dėl unių. PQ, būdama opozicijoje, lengvai daro stambius pažadus, bet liberalai, nenorėdami perleisti unijas į pilną PQ globą, turi daugumą tų, ne savo padarytų pažadų įgyvendinti. Tų pasėkio unijos džiaugiasi didele galia, didelėmis algomis. Quebec'as visuomeninius atžvilgius yra pažangiausia, socialistiškiausia provincija. 1971 m. vidutinės montrealiečio pajamos buvo 135 dol. per savaitę ir torontiečio 144 dol. Taigi, skirtumas nedidelis. Kai kuriose srityse algos susilygina. Montrealio policija yra aukščiausiai atlyginama pasaulyje.

Tuos aukštus atlyginimus išsikovojo unijos, nežūrint to, kad Quebec'o investavimai du kartu mažesni už Ontario provincijos ir kad čia kitų gyventojų pajamos yra žemos. Quebec'e prancūzo pajamos tesiekia 65% anglo pajamų. Quebec'o ekonomija eina į nedarbą ir bankrotą.

Vyksta taip pat kitos varžytynės tarp tų partijų dėl kvebekiečių tautinio jausmo. Čia irgi PQ daro pažadus, o liberalai turi bent dalį jų įgyvendinti. Tų varžybų pasekoje buvo išleistas ir įstatymas Nr. 22. Tam neduodant reikiamų vaisių, liberalai bus priversti jį pakeisti kitu, griežtesniu, arba atiduoti valdžią Quebec'o partijai. Anglai ir ateiviai, nežūrint tų nepatogių įstatymų, turės už liberalus balsuoti: jiems kito pasirinkimo nelieka. Jei jie visiška susilaikys nuobalsavimo arba jei susidarys nauja nepatenkintųjų partija, tai tik sumažins už liberalus atiduodamų balsų skaičių ir pagreitins PQ atėjimą į valdžią.

Quebec'o partijos išrinkimas dar nereikš nepri-

klausomybės: po to turės atleisti referendumas. Atsimeiant, kad kvebekiečiai visada balsuoja blaiviai ir vieningai neatrodo, kad jie apsispręstų, bent dabar, už atsiskyrimą: jie netiki, kad tai pakeltų krašto ekonominį lygį ir, tuo pačiu, algas.

Bet nepriklausomybė gali atleisti netikėtai. Sakysime, jei Quebec'o partijai laimėjus rinkimus, kiltų panika, žmonių ir kapitalo bėgimas, iššauktas visiška suirutė, kvebekiečiai irgi panikos apimti gali nubalsuoti už nepriklausomybę. Suirutę būtų imanoma net sąmoningai naudoti kaip priemonę nepriklausomybei pasiekti.

LIETUVIŲ PADĖTIS

Ką tuo atveju darytų kita tauta? Jų dalis bėgs, bet ne visi. Kita dalis turės pasislūgti bet kuriose aplinkybėse. Juo kuri mažuma yra veržlesnė, juo ji yra labiau prižiūsta prie vietos. Pabandytų žydat ar italai pasitraukti! Jie turi šimtus imonių. Kiekvienai jų iškurti ir klientams sutelkti reikėjo ilgų metų darbo. Jis apleistu reiškia atsižadėti savo gyvenimo trūso ir pradėti kur nors kitur vėl iš pradžių.

Keisti gyvenamąją vietą yra lengviau žemesniam visuomeniniam luomui priklausantiems žmonėms. Juo mažiau turi, juo laisvesnis esi: visa, ką turiu, nešuosiu su savim, kaip tie ten kiti kad sakydavo.

Lietuviai, savomenkavertiško komplekso dėka, y-

ra greičiausia nykstanti ir žemiausia visuomeninė padėtis užimanti mažuma. Jie nedrįso eiti nei į pramonę, nei į prekybą. Visi pasiliko darbininkais ar šilptarnautojais. Iš Montrealyje esančių pusantro tūkstančio šeimų ir viengūnių, kiek vertėsi savarankiškai? Viena, kita draudimo įstaiga, viena kita smulki įmonė. Aplejū skaičių galima spręsti iš spaudos skelbimų. Net neskaitytinių profesionalų daugumas tarnauja kur nors.

Lietuviai taip pat neturi jokio visuomeninio turto. Vienintelis bendrovė - Vytautų Klubas - buvo likviduota didelėje tyloje, nesugebant plūgo uždribti net išgėrimo, nors palinkimas truktelėti yra, galima sakyti, mūsų tautinė yda - bendra su broliais slavais.

Lietuvių prie vietos riša tik du dalykai: tarnyba ir duplexas. Bet tarnybos, kylant Quebec'e nedarbuli, vis tiek bus netekta. Dupleksai yra perkami ir parduodami.

Pats išsikūrimas Montrealyje jau buvo didelis nesuipratimas. Pirmieji lietuviai čia apsisėjo prieš Pirmąjį karą todėl, kad Montrealis buvo pirmas didelis miestas kelyje į vakarus. Vėlesnieji ateiviai čia kūrėsi todėl, kad jau buvo susidarusi šioje tokia kolonija. Pavyzdys patraukia, o nerangumas verčia kuo mažesniai judėti.

Ištikrųjų, čia lietuviai niekadados nebūtų turėję iškurti, o juo labiau vėlesnieji ateiviai. Atlyginimai čia visados buvo ir tebėra mažesni, negu Toronte, nedarbas - ypač paskutiniams metais - didesnis, o ateityje, nors Quebec'as pasiliktų federacijoje ar pasidarytų nepriklausomas, jis tegalės tik didėti. Tarp kita ko, ir klimatas Montrealyje nepatogus: kaip šala, tai šalą, kaip sniega, tai sniega.

Čia gyventi kalnuoja brangiai, mažiau uždirbant,

Protįngausia išėstis lietuviams būtų palikti Montrealį, kol dar tai galima padaryti be nuostolių ir sustūburti visiems kur nors apie Anapulį. Čia buvo apsisėta per klaidą, ir dabar ta klaida tapo dar labiau aiški.

PARSIDAVINĖJIMAS

Feljetonas (pradžia 19)

— Ką? Aš? Kam tu manimi užblokuoji sunkesnius klausimus? Kas aš tau?
— Valstybė pagal reikalą ir veidnią įkinko į darbą. Tarpvalstybinėse rungtynėse moralei užčiaupama burna. Jei velnias gerai patarnaus, jis gaus atlyginimą. Bet jis pasiliks velnias.
— O, Dieve mano. Kokia šlykštis yra politika. Net moters garbe spekuliuojama. Jūs vyrai tikrai ne Dievo sutverti.

— Spekuliuoja savo garbe daug kas. Vtorkio rango žmonės: tituluoti ir netituluoti, mokyti ir nemokyti, genčiai ir talentai, dvasininkai ir pasauliečiai. Jie bus prostitucijos proceso vykdytojai: jei savo asmenį, savo talentą ir sugebėjimą parduos už pinigų ar gėrybes nepadoriam ir kenksmingam tikslui. Juos drauslė galima būtų suvaryti į koncentracijos stovyklas atgailauti ir darbu atpirkti nuodėmes.

— Mano kvailla galva sako, kad valdžia pristigtų prižiūrėtojų, o ir pačioje valdžioje pritrūktų pareigūnų. Ką tu manai pavyzdžiui, apie savanorį karį? Jis save parduoda už atlyginimą, kad žudytų žmones.

— Savanoris, jei elna ginti savo tėviškę, nesiliteresuoja atlyginimu. Jo pasiryžimas yra garbingas pasiryžimas.

— Bet jis žino, kad turės žudyti. Žudymas gi pats per save yra blogio aktas. Kaip tatau suderinti su morale? Kaip tu traktuosi savanorį, esantį prieš žemėje? Priešul jis bus garbės žmogus. O tau? Jis gal itikintas ginas taip pat savo tėviškę.

— Aš tau atsakysiu, kad kiekvienas karas yra blogybė. Mes visi turėtume stengtis, kad kariuomenė ir karas išnyktų iš žmogaus egzistencijos. Kol kas tatau svajonė, bet ji neišvengiama būtenybė. Kitaip esant, žmogus žmogui netuomet nebus žmoniškas, o tauta kalens dantimis prieš tautą. Apie tai kalbėjo Biblijos pranašai. Turėtume būti protingesni už praetis žmones.

— O gal taip reikia? Dievas davė žvėrimis aštirus dantis. Mus nuskriaudė. Nuskriaustasis šnairuoja į turtingesni ir stengiasi dantuotus pralenkti savo išradimais - ginklais. Kadangi ginklas padeda išgalėti ir silpnesni nugalėti, žmogus vartoja jį prieš savo brolių. Daina be galo. Užmušk žmo-

gų šilptarnautinėje butyje - kalėjime supūsi. Žudyk žmones fronte - medallais apkabins. Žudikai palydimi dalnomis ir orkestrų muzika. Kardas, žudymo priemonė - garbės simbolis. Sakyk, ar tai ne pamušimas? Ar ne prostitucija? Jūs visi filosofuojantieji vyrai apsiginkluokite talkos idėjomis, realizuokite visa tai ir tik tada mus moteris mokininkite moralės.

— Kolį tu turėtum receptą, kad negerovės išnyktų?
— Aš kaltinu visus intelektualus, politikus, dvasininkus ir auklėtojus. Filosofus ir rašytojus daugiausiai.

— Neužtenka kaltinti. Kaltinimai turi būti pagrįsti.

— Jie visi daug kalba ir rašo. Tačiau retas pašvenčia savo kūrybą talkos labui. Retas išėina aktyvion akcijon prieš garbės ir galybės ištroškčius militaristus.

— Kas gins valstybę, jei nebus kariuomenės?

— Kai visi protįngieji ir išauklėti išitikins talkos būtinumu, kariuomenės institucija turės pamažu išnykti. Sakysim mudu turim sūnų, mokyta, idealistą studentą. Jis mudviejų pasididžiavimas, viltis, laimės objektas. Jis pats svajoja visuomenėi būti naudingas, susižadėjęs su daug žadančia mergaite. Studijuoja mediciną, psichiatrį, filosofiją.

Jis pats svajoja visuomenėi būti naudingas, susižadėjęs su daug žadančia mergaite. Studijuoja mediciną, psichiatrį, filosofiją.

Netikėta žinia užgriūva mūsų namus; jis gauna išakymą eiti kariuomenėn. Tu kramtai lipas iš pykčio, aš kasdien isteriškai raudu, sužadėtinė gauna nervų sukrėtimą. Jaunuoliui prievarta užkabinamas ginklas ant pečių. Mokomas žudyti žmones, kurių netuomet nematė ir kurie jam nieko bloga nepadarė. Tai yra daugiau negu pamušęs ištvirkimas. Tai rafinuota, užtušuota vergija. Tai žmogiško pamušimo išraiška. Arklio savininkas ištikinko arkli kad vergija yra naturalus vežimas. Jį išnaudoja darbul.

— Buka tavo valzduotė. Prieš daugelį metų niekas neišivaizdavo, kad žmonės lekios ore, kad bus atominė energija. Prieš žmones iš kapų, gyvenusius prieš du tūkstančius metų. Jie išsiūgę ir netikės, kad vaikščioja ant tos pačios žemės. Seniau didikai ir net filosofijos bei religijos atstovai manė, kad vergija yra naturalus (Nukelta į 6 psl.)

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjas bei lietuviškos spaudos pirmūnis ir atliekantis būtiną pareigą amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėlius su okupantais ar jų igaliojiniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasiekti lietuviškos spaudos pirmaujanį pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėvijios, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

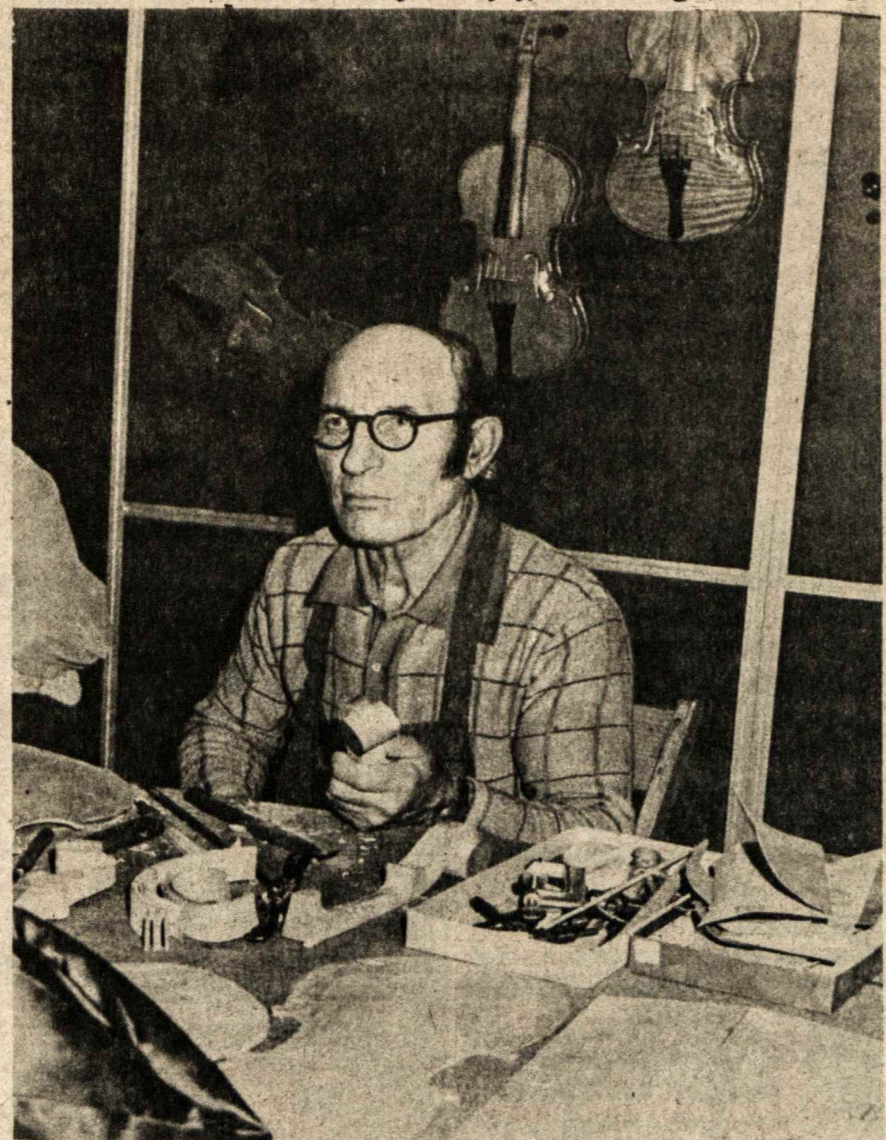
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

Quebec'o provincijos etninių grupių parodoje smuiku dirbėjas demonstruoja savo meną. Foto: Le ministre de l'Immigration du Quebec.

A A

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA
NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ
GYVENIMĄ IR NOKI NUSTOTI GERTI
ATEIK PAS MUS. MES GALIME
TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A. A. GRUPĖ
(Lithuanian A. A. Group)

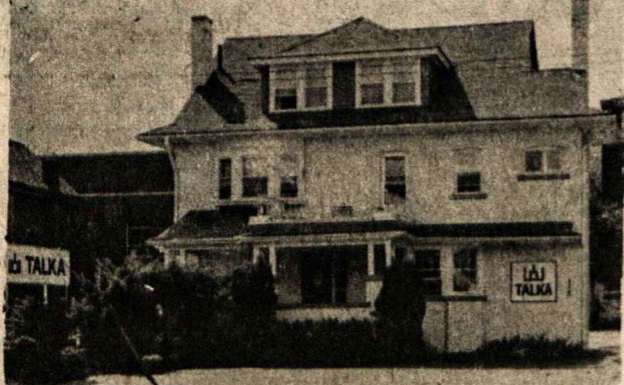
Susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722
George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietu-
viškai. Jie atviri visiems, ieskantiems pagalbos. Ateję pas mus
nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink:
Leonui S. 366-2548 (namu) arba 489-5391 (darbo tel.),
Juozui S. 365-0691, Henrikui N. 277-7868.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 10,30 iki 11 val. vak.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P. Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127
NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGĄ ŽODĮ SKELBAMAS
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
ŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILĖRAŠČIŲ, ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ P. TARIMŲ SKYRIŲ. Metinė prenumerata tik \$7.00

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

isikūręs nuosavuose namuose

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA" 830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:		MOKAME UŽ:	
pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.	Depozitus (P.C.A)	6%
antradieniais	10 — 5 v.p.p.	Santauipas (Nuo spalio 1 d.)	7%
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.	Terminuotus depozitus 1 metu	7 1/2%
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.	IMAME UŽ:	
penktadieniais	10 — 7 v.vak.	Asmenines paskolas	12%
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.	Nekilnojamo turto paskolas	10 1/2%

Liepos—rugpjūčio mėnesiai ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 5,000,000

KULTŪRINIAI SAULIŲ PARENGIMAI

DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone rengia š.m. birželio mėn. 29 d. tradicinę Joninių šventę. Šventė įvyks Medžlotų ir Žūklautojų klubo "Gledraitis" šaudykloje. Bus paruošta įdomi ir linksma programa. Vyks antrąja gatve į kairę / Wighton St. / Pavažiavus tuo keliu apytikriai 1 1/2 mylios, kairėje kello pusėje yra York Rd. Sukti į tą kelią ir maždaug už 1 1/2 mylios rasi šaudyklą.

sudbury

Lietuvių Bendruomenės valdyba, š.m. gegužės mėn. 10 d. surengė motinų pagerinimą. Kadangi motina ir jaunimas, jaunimas ir motina, yra tautinio ir religinio gyvenimo turinys - tęstinumas, todėl tuo pačiu metu buvo paminėta Tumo - Valžganto šeštadieninės mokyklos 25 metų sukaktis. Minėjimą atidarė L.B. valdybos p-ka Jadvyga Labuckienė. Raskaitintinė Grase Petrenienė poetiškomis mintimis dalyvius nukėlė į tautinai ir religinai pastaukojusios, gražų ir tyrą motinos pasaulį.

Suvaldintas scenos vaizdėlis "Gėlės motina", kuri specialiai sukūrė ir režisavo, parengė dekoracijas Grase Petrenienė, o jai padėjo Elena Tolvaišienė. Geras scenos vaizdėlio išpildymas, gražios dekoracijos. Buvusi sudburletė Danguolė Remeikytė ir Erikas Rotkis iš Toronto, Ont., Gediminių Remeikiui pritariant gitarą, padainavo dvi dainėles. Staigmena buvo išgirsti iš L.B. valdybos p-kės, kad Danguolė ir Erikas jau sustadėję ir vestuvės įvyks Toronte, Lietuvių namuose.

Rita Kusinskytė ir Vilija Remeikytė padainavo dar 2 dainėles motinų garbei. Pakviesti buvę ir dabartiniai Tumo - Valžganto šeštadieninės mokyklos mokytojai, kuriems mokyklos mokiniai prisegė po gražią gėlę. Daugliausiai išdribusiems šeštadieninėje mokykloje mokytojams - kun. A.Sabu, Marijai Venskienė ir Nijolei Paulaitienei L.B. valdyba įteikė simbolines dovanas. Kun. Antanas Sabas kaip buvęs Tumo - Valžganto /1950 metais / šeštadieninės mokyklos ikūrėjas, trumpai apibūdino ir dabartinės mokyklos mokslo eigą per 25 metus, mokytojų ir mokinių 6 psl.

Pernai Hamiltono šaulių moterų vadovė Stasė Petkevičienė ėmėsi iniciatyvos surengti bendrą šaulių moterų gegužinę. Susilaukta talkos iš kitų kuopų ir gerai pavykusi gegužinė nutarta padaryti tradicinę, pavadinti gegužinę - sąskrydžiu ir rengimo imtis vis kitų kuopų šaulėms. Šiais metais rengėjos yra St. Catharines šaulės. Jų nedaug, bet labai darbščios. Joms padės kitų kuopų moterys ir vyrai ir, sutelkintomis jėgomis dirbant, gegužinė bus pavykusi. Smulkesnė informacija bus paskelbta vėliau.

vargus, džlaugsmus ir pasiektus mokslo laimėjimus. Vėliau visos motinos, buvusios minėjime, buvo pakviestos bendroms vaišėms, o vyrai tenkinosi turtingo baro patarnavimais, kuri aptarnavo Lionė Remeikienė ir Juozas Venslovaitytis. Graise Petrenienė veikalėlo autorei, režisorei ir dekoratorei, Elenai Tolvaišienei jos padėjėjai jaunimas įteikė gėles. Vaidinimas pavyko gerai, motinos ir dalyviai buvo patenkinti. Minėjime dalyvavo 170 asmenų. Svečiai - J.D. Černiūšis iš London, Ont., p.p. Dabulskis ir Duobų šeimos iš Sault Ste. Marie, Ont. J.Kručas

FELJETONAS...

(Atkelta iš 5 psl.) reiškinys. Štandien į tai žiūrėm su panieka ir pasipiktinimu. Štandien filosofai, socialologai ir net religijų reprezentantai syktu su tavimi žiūrė į kariuomenės instituciją kaip būtinybę tvarkai ir saugumui palaikyti. Rytoj, už dešimtmečių, gal visa tai jau bus tik atgyventas gėdos istorinis reiškinys. Norėčiau būti ateities mokytoja ir su pasiūlykštėjimu pasakoti vaikams apie senovės laikų žmones, išvilkičius į kariuomenės uniformas. Šaipomės iš savo protėvių. Mūsų vaikaičiai šaipysis iš mūsų. Gal Dievas po mirties tavo sielą įtūpdyt į trisdešimtame amžiuje gyveniančios mokytojos kūną. Galimybė gali būti visokių skeptiška juokavo Jonas. - Nejuokauk, meldžiamasis. Nereikia nė vaikaitių. Mūsų vaikai jau geriau supranta bėgamojo gyvenimo veidą. Jų idealistinė dvasia neina į koją su sustingusiais gyvenimo standartais. - Tu per daug tamsiai matai gyvenimo įvykius. Progresas turi savo nerašy-

popietė savuose namuose

S. Panckimas

Štandien sekmadteno popietės svečiai kalbasi apie praėjusį, pulkų, šiemet išpuolusį ilgą, Sekminių savaitgalį. Ta didžioji pavasario šventė užklupo taip netikėtai, radusi žolynus vos sužallavusius, o medžius dar tebesant nuogus. Ir tik trijų dienų saulėtas, staigiai sušilęs oras; prajukęs pavasariu, padarė stebuklą. Per tą trumpą laiką visa augmenija pasipuošė žaliu audiniu ir išsikaitė baltais žiedynais.

Tas ypatingai gražus savaitgalis pasiženkino ir savaimingu, dviejų kolonijų bendradarbiavimo ryšiu. Tai Toronto ir Montrealio jauni žmonės: Saulius Masionis ir Regina Zizaitė pasirinko Sekminės savo vestuvėms. Vašės įvyko jaunojo tėvelių Antano ir Augustinos Mastonų naujoje sodyboje, aukštų pušų paunksmėje, Springhurst vasarvietėje, prie Georgian Bay. Gausių svečių tarpe buvo montrealiečiai Igit P. Zizai, jaunąją Reginal išauginę Z. ir G. Barysai...

Išgirdęs Barysą pavarde, prie to paties stalo sėdėjęs vienas pietautojas išterpia į pokalbį. Jis sako, kad to žmogaus prisiminimas sukelia jam nemažus sentimentus. Ir keistu sutapimu, jis tik neseniai apie jį pagalvojęs. O tai atsitikę jam sekant Vietnamo pabėgėlių likimą.

Zigmą Barysą jis pažinojęs dar Lietuvoje, anam valdiniškai jį išaukštinęs. Jis žingsniuojant jį /šiaurės Lietuvoje / miestelio valdžios įstaigoje. Jų draugystė nebuvo labai artima, tik tiek, kad pažinoję vienas kitą. Anais nelemtais metais bolševikams artinantis ir apleidus tėviškę, jis atsidūręs Žemaitijoje ir kurį laiką gyvenęs Telšiuose. Ir reikia i-

tus įstatymus. Evoliucija nemėgsta aliaro. Ji žingsniuoja lėtai.

- O ne. Evoliucija nėra laikrodžio tvaksėjimas. Tai mechanika. Gyvenimas ir jo evoliucija turi savo tylių alsavimą ir vulkaniską veiklą. Jis vaikščioja pamažu, šuoliškai išreiškia savo energiją, daro posūkius pirmyn, išonus ir atgal.

- Vadinasi mes esame evoliucijos nelaisvėje. Nėra ko jaudintis mūsų laikų neramumais. Viskas pagal jos principus. Sutinki?

- Ne, berneli. Tūpčioja tik vištos. Į evoliucijos ratus žmogus turi įdėti savo išminties motorą ir tą vėžimo lėtą tempą pagreitinoti.

- Seni žmonės sako, kad aukščiau bambos neiššoksi.

- Ir tavo minėti žmonės, ir kai kurie filosofai šiais laikais pučia mullo burbulus ir akis. Rašytojai, socialologai, poetai, žurnalistai, filosofai, dažnai verčiasi parsišdavinėjimu. Jie keiliaropai blogesni už prostitutas. Ir štai kodėl. Sakysim atsiranda kur nors diktatūra arba kokta kita politinė sistema, kuri užčiaupia žmonėms burnas laisvai kalbėti, kritikuoti valdžios darbus. Aukščiau minėti intelektualai spaudoje ir literatūroje gieda jiems garbės himnus, filosofiskai įrodinėja režimo tikslingumą, lygina veikėjus su genijais ir pasižventiliais, kai jie ištikrųjų yra sukčiai, išnau-

sivažduoti jo nusteblimą, kada vieną sekmadienį, po pamaldų katedroje, jis netikėtai sutikęs Barysą. Aišku, kiekvieno pažįstamo sutikimas tokiose aplinkybėse yra didelis įvykis; tarsi susitikus artimiausią giminę. Taip jiedu negalėję tuo atsistebėti, kalbėjosi, dalijosi pabėgimo išpūdziais ir Zigmas užkvietęs jį į Telšius prilestestyje, netoli esančią jo žmonos Genovaitės tėviškę. Ten Zigmas esęs laikinai apsisėtojęs.

Būdamas benamis, tuo metu jis nieko panašaus nesiūlėjęs. Pasikalbėjęs ir laikinai atsiveikinęs su Zigmu, jis pagalvojęs nuelslęs tik draugiškam sekmadteno popietės apsilankymui. Bet, kai nuėjęs į atokiau užmiesotyje esantį vienkiemį, jis buvęs nusteblintas jo priėmimu. Kad Zigmas jį pasiūlė, tai dar nieko, bet jo žmona Genovaitė su sesute ir motinėle priėmė jį, kaip nežinla kokį svečią. Visos trys moterys supuolusios, viena už kitos kvietė jį prie visokiom gėrybėm apkrauto valšų stalo. Pats stebėdamasis, pradėjo jis prašęs neskubėti. Kaip jis čia dabar pirmas. Jis galvojęs, tegul susirenka ir kiti svečiai, kuriems tas balius keliamas. Bet daugtaul svečių nesirodant, jis nebesipriešinęs. Sesutėms ir motinėlei raginant valgyti, o Zigmui šypsantis ir papildant nugertą taurelę, jis tik dabar supratus, esąs tik vienas tos jaukios sodybos ir valšingos šeimos svečias.

Ir taip jis tuomet praleidęs nepamirštama, jo atmintin ištrigusia, sekmadteno popietę.

Po to vėl viskas susimalšė. Bolševikams pradėjus puolimą jis apleidęs Telšius.

dotojai ir garbėtroškos. Už savo akciją, už talentų pardavimą jie gauna atlyginimą ir šiltas vietas. Tai amžiais kultivuojamas parsišdavinėjimas, kuris skleidžia tarp žmonių socialinę negerovę.

- Kaip tu tokias negeroves gydytum? - susimąstęs tetravosi Jonas.

- Ne aš tūru receptus rašyti. Vaistai yra žmogaus širdyje ir galvoje. Kiekvienas turi mąstyti ir mąstydamas veikti ne pagal vadinnamų autoritetų nurodymus ir propogandą, bet pagal širdies ir proto impulsus.

- Bet žudikas, kriminalistas irgi veikia pagal širdies ir proto impulsus. Ar galima duoti laisvę visiems veikti?

- Kai socialiniame gyvenime žmogus savo garbę, sąžinę ir sugebėjimą neparadavinės blogam tikslui, visuomeninio gyvenimo parsišdavinėjimas išnyks. Su ja nyks pamažu ir asocialus asmenys. Daktaro, advokato, dvasininko, biznieriaus, fabrikančio, darbdavio ir valdžios pareigūno išnaudojimo neapykantos jausmą Tas jausmas dažnai virsta krimtinaline akcija. Vadinasi, visokios rūšies nusikaltimai yra valstai sergančios visuomenės, kurios atsakingi pareigūnai yra parsišdavinėjimo atstovai.

Moterų parsišdavinėjimas irgi yra visuomeninės santvarkos vaisius.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8 1/2% už 1 m. term. dep.	9 1/2% už asm. paskolas
7 1/2% už taupymo s-tas	9 1/2% už mortgičius
8 1/4% už pensijų planą	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 9 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupių dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas - piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v.r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6P 1A6. Telefonas 532-8723

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 • 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

Vėliau jis nieko negirdėjęs šė pobūvi. Atostogoms išsisinele apie Zigmą, nel apie jo žmoną Genovaitę.

Ir dabar, štai tokiu įdomiu sutapimu, sekdamas spaudoje vietnamiečių pabėgėlių vargus, jis prisiminęs savąją, ano meto pabėgėlio dalia ir tą gražųjį priėmimą prie Telšius esančiame vienkiemyje.

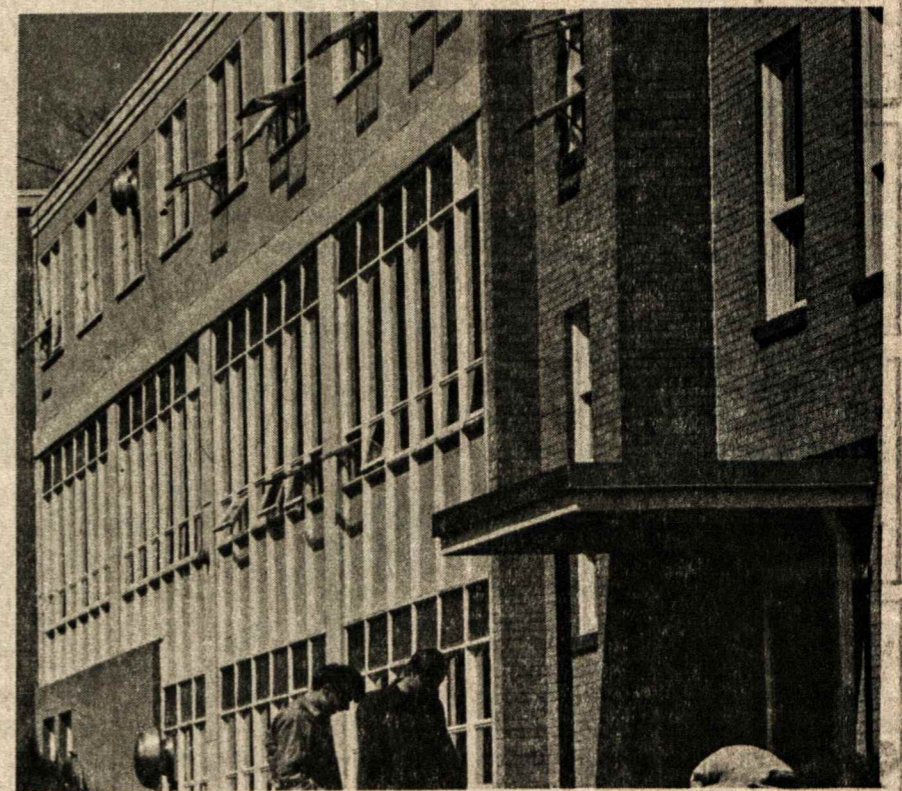
Ir kas galėjo pagalvoti, kad anų metų vašingieji žmonės, Zigmas ir Genovaitė Barysai gyvena Montrealyje, o Sekminėse buvo atsilankę Toronte, dalyvaui jų augintinės Reginos vestuvėse.

LIETUVIŲ NAMAI

LN popietę perėitą sekmadtenį aplankė apie 150 asmenų. Gražus oras daugelį lietuvių jau išvillojo į vasarvietes ir gamtą. Tačiau kitomis dienomis /ne sekmadteniais / valgytojų skaičius LN svetainėje LOKYS didėja.

Svetainėje šiltų ir skanų valgių galima gauti nuo 1-8 v. vakaro.

Gegužės 30 d. Lituanistinių kursų mokiniai mokslo sezono užbaigimo, proga Gedimino pilies menėje suruo-

Pagrindinis pranciškonų vasarvietės pastatas.

ATOSTOGOS MAINE

Lietuviai pranciškoniai visus maloniai kviečia atostogauti ju vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Si graži kurortinė vieta prie pat Atlanto vandenyno yra tapusi savotišku lietuviškos centru vasaros atostogų menesiais. Cia is visos Amerikos ir Kanados suvažiuoja simtai lietuviu. Cia žmogus atsigavina ne tik grynu oru, kaitria saule, žvairiu jūros ir baseino vandeniu, geru maistu bei kitais žemiskais patogumais, bet taip pat koncertais, literatūros vakarais, meno parodom, paskaitom ir labai meniška aplinka, pilna lietuvišku sventovių. Cia kiekvienam teikiama proga ir pasilinksinti ir susitelkti. Buvęs gimnazijos pastatas paverstas patogiais kambariais. Taip pat ir kiti svečių pastatai nuolat gerinami. Kainos zemos.

Sezonas prasideda birželio 28 ir baigiasi rugsejo 2. Visais atostogu reikalais rasykite: Rev. Superior, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046 USA. Tel. (207) 967-2011.

MEŠKERIOJIMAS

B. Valčiaitis

(Pradžia 21 numeryje)

Meškeriojant spiningu galima labai plačiai įpritaikyti keliant meškeriojimo taktiką ir jaukus. Jaukais naudojama šaukšto formos blizgės, verpstelis / spineris /, švinu aplieti kabliukai, papuošti gyvulių plaukais ar paukščių plunksnomis / džiagal/. Spiningas labai gerai pritaikomas naudojant gyvas ar negyvas žuvis, natūralius ir dirbtinius kirminus.

Sėkmingam meškeriojimui labai daug reikškia meškeriojimo technika ir pristatymas. Srovėje meškeriojant, jauką metant prieš srovę ir traukiant pavandeniu, daugiau pagunama, negu metant pavandeniu ir traukiant blizgą prieš vandenį.

Tekančiame vandenyje žuvis laikosi galva prieš srovę, prisiglaudusi prie paskendusių akmenų, medžių ir gilitasiame įdubime, kur srovė mažiau ją trukdo, laukdama atnešant pasroviui maisto. Jeigu jauką trauksime prieš vandenį, tai prie žuvis artės ir užpakaliu ir žuvis gali nepastebėti, jeigu vėliau ir pastebės, tai gali būti jaukas jau per toli srovės, žuvis nenorės nerti iš sa-vo slėptuvės, kad pavytų raudonom juoda papuoštom

jauką. Antra priežastis kodėl negriebia, tai supranta ma, nes daugumoje jos maistas plaukia pavandeniu kirmelaitės, vabzdžiai, ne gyvos žuvytės ir panašiai. Jaukas, kurį mes ant šniūro traukiame prieš vandenį, žuvi gąsdina, žuvis neįprastas vandenyje reiškinys, kad objektas plaukia prieš vandenį, lyg vaiduoklis.

Kiti rezultatai, kaip jaukas plaukia pavandeniu. Žuvis pamato iš tolo atplaukiant maistą ir pasirošia pulsi kaip tik priartės. Jaukui slenkant pro priedangą, žuvis puola auką žaibiškai. Tik labai mažai nuo I/O iki I/6 oz. spineriai sudaro išimtį, traukiant prieš srovę kartais duoda geresnius rezultatus.

Spineris, traukiamas per vandenį, mįguluoja lauždamas spindulius metalas sudaro žuvis imitaciją. Aukštinė ir sidabrinė plokštelė ir sukdamasi apie ašį, panašiai į plaukiančią žuvytę. Ma- laukdama atnešant pasroviui maisto. Jeigu jauką / map / neblogesnių rezultatus prieš vandenį, tai prie žuvis artės ir užpakaliu ir žuvis gali nepastebėti, jeigu vėliau ir pastebės, tai gali būti jaukas jau per toli srovės, žuvis nenorės nerti iš sa-vo slėptuvės, kad pavytų raudonom juoda papuoštom

plunksnom spinerius.

Bėgančiame vandenyje spinerius mesti prieš srovę ir traukti pavandeniu taip kad blizgė eitų prie dugno bet neatsimušų į dugną. Jeigu toks įmetimas neįmanomas, tai metant prieš srovę 45 kampu ir traukiant pasroviui, galima gauti gerų rezultatų. Be to, kas jau buvo minėta, plaukiantis jaukas pavandeniu žuvel reikia daug mažiau pastangų pagauti maistą, nes ji tik pasikelia nuo dugno ir jaukas jau prieš jos žiauptus. Sužeistos žuvytės ir kiti gyvuliai plaukia pavandeniu, je nepajėgia prieš srovę plaukti. Įstrižai srovę traukiamas jaukas vaizduoja pažėistą, lengvai pagunamą auką. Bet įstrižai ir pamažu traukiant, jaukas ne taip greitai atsimsų į dugną, negu traukiant tiesiai pasroviui.

Meškeriojimas gali spinerį leisti giliau ir pakelti aukštyne nuo dugno, kiluo- jant aukštyne ar leidžiant žemyn kartelės viršūnė. Taip kiluojant viršūnė, galima lengvai pajusti, kad jaukas atsimsų į dugną ir toks jaukas vaizduoja plaukiančią žuvytę.

Labai svarbu traukti jauką pamažu, bent tiek, kad spineris verptų, tai yra sukurti aplink savo ašį. Jeigu negriebia po kelių metimų, galima pakeisti taktiką: traukiant su meškerės viršūne spinerį ir vėl sukant ant špullos sutrauktą šniūrą / jerks/.

Kartelės viršūnė laikant prie vandens arba tik įnerus

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

M6R 1X6

DIDELĖ NUOLAIDA KAINŲ (iki 60%) SIUNTINIAMS I

LIETUVA

- Medžiaga suknelėms - Crimlene, kostiumams ir svarkams - šimtaprocentine rūšis - pusė kainos.
- Angliška medžiaga 100% vilnonė. Vilnonė arba polyesterio - nuolaida iki 60%.
- Skarelės vilnonės arba silkinės ir naujausiais piešiniais.
- Megztukai, golfui ir puloveriniai - didžiausias pasirinkimas specialiomis kainomis.
- Moteriški paltai - Borgana (art. fur) įvairaus dydžio tik \$49.00.
- Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) - pusė kainos. Taipgi, daugybė kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.

Siuntinius siunčiame paprastu ir oro paštu. Priimame užsakymus automobiliams, šaldytuvams, televizijoms, pinigų Certificates ir kt. (Turime 22 metų patyrimą).

Prasome užėti ir įsitikinti. **A.B.C. PARCEL SERVICE**, 3891 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844 - 9098.

į vandenį taip galima traukti jauką tik vos virš upės dugno ar paskendusiu akmenų, kur didelių žuvų yra maitinimosi stotys.

Pavasarij, kai aukštas ir nešvarus vanduo, geriau naudoti didesnius spinerius. Didensnį jauką naudojami ir nakties metu. Vasarą ir rudenį vanduo būna žemas, spineriai vartojami mažesni. Spineriai su geltonomis metalinėmis plokštelėmis, vartojami saulėtą dieną, sidabrinėmis geriau tinka lietingu metu.

Šaukšto formos blizgė - wobblers daugelį atvejų duoda geresnius rezultatus negu spineris. Šaukšto blizgė normaliai traukiant per van-

denį viduosi ir šonus. su darydama sužeistos žuvytės imitaciją. Ši blizgė turi daug gerų savybių. Ją lėta traukiant per vandenį, nenugrimsta iki dugno. Daugelis žuvų tik pamažu judančias blizges griebia, ypatingai walleye prie dugno ir vos judančius jaukus puola. Šaukšto formos blizgė juo apvalesne, juo pamažu traukiant nenugrimsta iki dugno. Slauros formos šaukštinės blizgės greičiau grimzda į dugną prie to pačio traukiamojo greičio. Daugiau tinka lydekoms bendrai šiltame vandenyje meškerioti. Bendrai visos tos šaukšto formos blizgės traukiant vandeniu privalo viduotis į šalis, bet ne suk- tis kaip spineris. Šaukštinė

gera blizgė privalo būti taip išbalansuota, kad vidavimasis į šalis turi būti monotoniškas. Teoretiskai, geriausias išbalansavimas yra tos blizgės, kurios plaukdamos vandeniu bet kuriame greityje daro pilną ir didžiausią vidavimąsi į šalis.

(Bus daugiau)

KAS YRA ABORTAS.

(Atkelta iš 3 psl.) filosofija ar teologija patel- sintų. Tas vadinamas moterų ritmas dažnai netarnauja ir "pūll", kuris buvo labai iš- garsintas, daugelio moterų nėra mėgiamas, daugelis at- stasako, bijo pasekmių. Visi žino, kad su abortais žmo- gaus moralės nepagerinsime. O reikia stiekti pačios mora- lės, nors ir kalnuoja ji.

PARDUODAMA

Už \$12.95 Gal.

PIRKITE IR BŪSITE PATENKINTI...

Jei nemėgote dažyti savo namus - jūs pamėgsite dažydami su d'Exterieur CIL dažais, nes ju graži ir patvari spalva Pasiteiraukite apie mūsų Blanc Truone

DE LASALLE HARDWARE
W. Theroux prop.
7688 Edouard, La Salle, P.Q.
Tel. 365-0470 (kampas 6 ave.).

NAUJI IR REMODELIUOTI KAILINIAI, KEPURĖS, STOLĖS IR KITI IŠDIRBINIAI.

Taip pat priimu apsaugai (storage). Viskam kainos priimanamos - fabriko. Skambinkite į dirbtuvę 845-2912

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237/3896

JUOZAS GRAŽYS Kailių siuvejas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laiką saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée

Viskas moderniems namams!

Visi kiti vandentiekio ir sildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Plumbing & Heating kontraktorius.

140 - 2e AVENUE LASALLE, 366-0330

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LEO RATNER, B.P.H. L. PH.

NIKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE - LASALLE - 365-0770

FREE SHOP AT HOME

Carpet Sales & Installation

Harding - Bigelow - Celanese - Kraus - Burlington - Venture

William Dicks

PARDUODU žemomis kainomis ir pats kilimais isklaju gyvenamus namus bei komercines patalpas (darbas tik \$1,75 už kv. jarda).

- Mano specialybė ir laiptu bei sienu isklajimas.
- Padarau madingus pakaitimus.
- Pristatau į namus pavyzdzius.
- Padarau išmatavimus ir įkainavimus nemokamai.

Skambinkite tel: 768-6780 - 7962

LEFEBVRE & ROBERT

AMEUBLEMENT - FURNITURE

PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ

BALDU

PER

KRAUTUVĖS

3

AUKŠTUS

- Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
- Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

Jony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

3 HRS DRY CLEANING SERVICE
PATARNAUJA
VALOME VISŲ RŪŠIŲ APRANGA! SEŠTADIENIAIS SPECIALUS PATARNAVIMAS!
CLEANER AND VALET SERVICE LTD.
NETTOYEURS - CLEANERS
7661-A CENTRALE 495-90e Ave.
365-7146 366-1143

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
J. F. Wilson & Sons Inc.
FUNERAL HOME
123 MAPLE BLVD. CHATEAUGUAY TEL. 691-4760
5784 VERDUN AVE. VERDUN, QUEBEC TEL. 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

366-7818
LAURENT DAIGNEAULT
ESSE
Dodge CHRYSLER Dodge Trucks
PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. Lasalle, La Salle, P.Q.
LASALLE AUTOMOBILE INC.
Mechanizuotos ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės - De LaVerendrye, pr' e Lapierre ir vandens kanalo. Tel. 365-3364.

LITAS

Nebus Ugujų savaitgalį

Litas, kaip ir kiti bankai, šią vasarą neturės Šv. Jono ir Kanados Dienos Ugujų savaitgalį. Tos šventės bus švenčiamos 1 kalendorinėmis dienomis, t. y. birželio mėn. 24 d. ir liepos mėn. 1 d. antradieniais. Pirmadieniais bus dirbama normaliomis darbo valandomis. Be to, vasaros metu Litas nedirba sekmadieniais nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d.

Olimpiniai pinigai

Litas jau prilyginė užsąkymus ketvirtosios serijos olimpiniams pinigams. Pinigai bus nurašomi nuo sąskaitos juos užsakant. Litas pardavinėja olimpinus pinigus tik oficialia kaina. Nepaslapstis, kad kai kurie tarpininkai kartais duoda nedidelę nuolaidą ir pardavinėja žemiau oficialių kainų.

Litas dar turi kelis setus antrosios serijos olimpinų pinigų, kurie pardavinėjami ir pavienėmis monetomis. Tatal labai tinkama dovana įvairiomis sukaktuvinėmis progomis.

Naudoktės Lito čekiais

Nė vlenas bankas nebeduoda čekių patarnavimų veltui, o kai kurie iš jų kainą pakėlė net iki 25 ct. už kiekvieną čekį. Litas duoda čekių patarnavimus veltui ir dar moka 6% palūkanų nuo 3 mėn. minimalės sumos sąskaitoje. Apmokėti čekiais sekančio mėnesio pradžioje gražinami paštu. Daug čekių rašantiems nariams Litas duoda čekių kredito pasokas iki 2,500 dol., kuri kiekvieno mėnesio 15 d. sumažinama tiek, kiek tuo metu leidžia nario einamoje sąskaitoje turima pinigų suma.

Artėja prie 6 ml. dol.

Bankams ir Trust kompanijoms vasario mėn. beveik per pusę sumažinus palūkanas už santaupas, Litas šiųmet tikisi rekordinio augimo. Jau per šiuos 5 mėn. Litas paaugo daugiau kaip pernai per visus metus ir sparčiai artėja prie 6 milijonų dolerių balanso.

Per praeitą mėnesį išduota virš ketvirtio ml. dolerių paskolų, o šiame birželio m. numatoma išduoti virš 300.000 dolerių. Litas šiuo me-

JOAN JACKSON - JOKUBAUSKAITE, dukterė Jono ir Rose ir anūkė Kazimieros Jokubauskienės, baigė McGill universitetą su BSc mokslo laipsniu iš fiziologijos (Physiotherapy). Ji dirba Royal Victoria ligoninėje.

PADĖKA

mūsų dukters Marijos vestuvinės puotos vyr. šeimnininkai M. Čepulienė, jos padėjėjoms p. p. Girdžiūvenė, Minelgienė, Vaitkutė - nei ir Vicki/Vaikų Ligoninės tarnautojai, parengusiai šaltą bufetą/ už gražiai parengtas vaišes.

P. Juodkojienė už bažnyčios papuošimą, J. Vaitkučiui už baro tvarkymą, Juozui Lukošūnui už vestuvių puotos pravedimą.

Visiems draugams ir kaimynams taip nuoširdžiai prisidėjusiems prie mūsų šeimos šventės - didelis ačiū!

Olga ir Leonas Gureckai

• Mirė Marija Maksvytienė 90 m. ir Petras Dudonis 73 m. amžiaus. Palaidoti per Šv. Kazimiero parapiją.

Lietuviai dainuoja Place des Nations

Mūsų Aušros Vartų Choras dainuos per Canada Week ketvirtadienį, birželio 26 d. 7.30 v. v. Place des Nations aikštėje, St. Helen saloje.

tu dar turi pakankamai fondų paskoloms.

• Marijos Gureckaitės vestuvių progą Montrealin buvo atvykęs Stasys Gureckas, jos dėdė ir Leono Gurecko brolis iš Albertos. Jie buvo nesimatę 25 metus.

• Marytė Žilienė viešė Montrealyje, atvykusi iš Dominica salos ir ruošiasi dukters Loretos vestuvėms.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮSITIMI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Managieriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Royal Trust

Atstovas J. Skučas,
6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.

PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žeme)

TRUST GÉNÉRAL DU CANADA

3270 Boul. Langelier, Montreal, P. Q. H1N 3A7

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS
V. PĖTERAITIS
254-4566 / Namų - 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI? NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.
445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Foto E.M.L.S. Sistema.
Montreal, Que.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA RENGIA

JONINES

BALTIJOS STOVYKLOJE -

birželio 21 diena, seštadienį.

Programoje:

Pamaldos 5 val. po pietų
Joninių laužas
Meninis pasirodymas
Bufetas - muzika

Kviečiami visi Jonai - Jones ir svečiai joninės dalyvauti.

L.K. Mindaugo šaulių kuopos Valdyba

Programoje gros Kanados šokius, West Indies lels sakariuomenės orkestrai, Kavogarsėjusias spalvotas nados indėnai išpildys savo raketas.

ROBERT RICHER

TEL. 365-6111
RES. 366-0066

**PIRKIMAS
PARDAVIMAS
PASKOLOS**

**VERTINIMAI
NEKILNOJAMO TURTO
PASKOLOS**

Visokeriopi kiti patarnavimai
Immeubles RICHIER Realities Enrg. 7687 CENTRALE
COURTIER - BROKER SUITE 301
LASALLE, QUE. H8P 1L7

CENTRE AUTO CLINIC

261 St. John's Road
POINTE CLAIRE - SHOPPING CENTRE

697-3333

AUSTIN TRIUMPH

PASINAUDOKITE PRITYRUSIU MŪSŲ PASITARNAVIMU!

RENDELL'S AUTO REPAIRS

GENERAL MECHANICAL REPAIRS
TUNE UPS, BRAKES
MOTOR & TRANSMISSION, ETC.

TEL.: 636-6417

738 LAKESHORE DRIVE
DORVAL

4 NESITIKĖTOS - ŠIŲ DIENŲ KAINOS

4 AMC

PAVYZDYS:

HORNET 1975

2 durų sedan 6 cilindrių reguliaru įrangimu pagrindine kaina

GREMLIN 1975

6 cilindrių 232 p.c. reguliaru įrangimu pagrindine kaina

MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI JUMS PASITARNAUS!

MATADOR 1975

2 durų coupė 6 cilindrių reguliaru įrangimu pagrindine kaina

PASIKALBĖKITE SU MANAGER - ABE BASERMAN

- 1 - nesudėtinga, bet tvirta garantija
- 2 - 100% 12 mėn. arba 12,000 mylių (fabrikinė garantija)
- 3 - inspekciniai 37 patikrinimai pagrindinių dalių
- 4 - speciali apsauga vatiavime

st. lambert

AUTOMOBILE LIMITED

860 Taschereau, Greenfield Park

676-7901

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6.0%
Taupomasis s-tas 8.0%
Term. ind. 1 m. 8.0%
Term. ind. - 2 m. 8,5%
Term. ind. - 3 m. 9,0%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 10,5%
Nekiln. turto 10,25%
Čekių kredito 12,0%
Investacines nuo 11,5%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Dr. J Mališka
Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL. 255-3535

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(C)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Suite 215, Montreal 109, Que. Tel. 931-4024

PHARMACIE Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742
ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

ADVOKATAS
R.J. IŠGANAITIS BA, BCL.
606 Cathcart (prie Phillips Square), Suite 405.
Montreal, P.Q. - Tel: 875-6446, namų 678-3660.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064